

NYITNIKÉK BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAM

2013. április

I.

Az intézmény adatai

Az intézmény neve, székhelye: Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Nyitnikék Bölcsőde
8000 Székesfehérvár, József A. u. 34.

Az intézmény rövidített neve: Nyitnikék Bölcsőde

Az intézmény alapítói jogainak gyakorlója:
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése

Az intézmény irányító szerve:
Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése

Az intézmény működési területe:
Székesfehérvár Megyei Jogú Város közigazgatási területe.
Üres férőhelyek tekintetében Fejér megye területe.

Az intézmény jogállása:
Jogi személyként működő helyi önkormányzati költségvetési szerv.

Az intézmény által ellátott közfeladat:
Családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek, valamint 6 éven aluli fogyatékos gyermekek napközbeni ellátását személyes gondoskodás keretén belül biztosító gyermekjóléti alapellátó intézmény.

Az intézmény férőhelyeinek száma: 32 férőhely

Az intézmény gazdálkodási besorolása:
Önállóan működő költségvetési szerv. A vonatkozó jogszabályok szerint a gazdasági szervezet feladatkörébe tartozó feladatokat a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Humán Szolgáltató Intézet végzi az irányító szerv által jóváhagyott munkamegosztási megállapodás alapján.

Az intézmény napi nyitvatartási ideje: 10 óra
Hétfő - Péntek: 7 - 17 óráig

Az intézmény elérhetősége:
Telefon/fax szám: 22/ 312-537
E-mail: postmaster@specbolcsi.t-online.hu

Az intézmény alaptevékenysége:
Családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátása, gondozása, valamint testi-szellemi fejlődését elősegítő nevelése. A 3 éven aluli gyermekek napközbeni részidős ellátása, gondozása, nevelése. A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 4. § 25. pontja szerinti fogyatékos gyermek nevelése és gondozása a gyermek legfeljebb 6 éves koráig.

II.

Az ellátandó célcsoport és az ellátandó terület jellemzői

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.), valamint a 15/1998. (IV. 30.) NM rendeletben (továbbiakban: NM rendelet) foglalt rendelkezések szerint a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásnak a feladata a gyermekek testi, érzelmi, értelmi és erkölcsi fejlődésének, jólétének és a családban történő nevelésének elősegítése.

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartásában - a Gyvt. 94. § (3) bekezdés a) pontja alapján előírt kötelezettséget, valamint az önkormányzat azon kinyilvánított szándékát figyelembe véve, mely szerint célja a településen élő kisgyermekes családok segítése, a gyermekek napközbeni ellátása biztonságos keretek között – hat bölcsőde, köztük a Nyitnikék Bölcsőde működik.

Az elmúlt évek tapasztalata azt mutatja, hogy jelentősen növekedett a családok igénye a gyermekek napközbeni elhelyezésére. A szolgáltatások elérhetősége, a férőhelyek korlátozott száma - különösen a 3 év alatti kisgyermekes esetében (a gyēs mellett dolgozó szülők száma növekedik), valamint a sajátos nevelési igényű vagy egészségügyi problémával küzdő kisgyermeket nevelő családok esetében - igen nagy probléma.

A bölcsődében koruknak és egyéniségüknek megfelelően gondoskodnak a gyermekekről, lehetőség szerint rugalmasan alkalmazkodva a családok igényeihez. Ez a szolgáltatás lehetőséget teremt a család és a munkahely elvárásainak összeegyeztetésére, a szülők munkavállalási és munkahely-megtartási esélyeinek növeléséhez.

Ellátottak köre: a bölcsődébe a gyermek húszhetes korától harmadik életévének betöltéséig, illetve annak az évnek a december 31. napjáig vehető fel, amelyben a gyermek harmadik életévét, a fogyatékos gyermek ötödik életévét betölti. Ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de a testi, vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa nem javasolja, bölcsődei gondozása a negyedik életévének betöltését követő augusztus 31. napjáig meghosszabbítható. A fogyatékos gyermek a bölcsődei gondozásban legfeljebb a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31-éig vehet részt.

III.

A bölcsőde célja, feladatai

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő 3 éven aluli gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését biztosító intézmény.

Ha a gyermek a 3 életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, a 4. évének betöltését követő év augusztus 31-ig nevelhető, és gondozható a bölcsődében. A bölcsőde ellátja a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A bölcsődei ellátás keretében szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődést biztosító gondozásban vehet részt.

A bölcsőde funkciói:

- a.) Gyermekjóléti: szociális, egészségügyi, egészségnevelési, nevelési családtámogató
- b.) Gyermekvédelmi-preventív

A bölcsődei nevelés-gondozás szakmai alapelveit

- az ENSZ Emberi jogok nyilatkozata,
- az ENSZ egyezmény a gyermek jogairól,
- a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény,
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV. 30.) NM rendelet,
- a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet,
- a személyes gondoskodást végző személyek továbbképzéséről és a szociális szakvizsgáról szóló 9/2000. (VIII. 4.) SzCsM rendelet,

- a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenység engedélyezéséről, valamint a gyermekjóléti és gyermekvédelmi vállalkozói engedélyről szóló 259/2002. (XII. 18.) Korm.rendelet
- a pszichológiai és pedagógiai kutatások eredményei,
- az első életéveknek a későbbi fejlődés szempontjából is meghatározó szerepének elismerése,
- a bölcsődei nevelés-gondozás története alatt felhalmozott emberi és szakmai értékek,
- a bölcsődei ellátás nemzetközileg elismert gyakorlata,
- *A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja és a Bölcsődei nevelés-gondozás szakmai szabályai (2009)*, valamint a módszertani levelek, útmutatók, ajánlások határozzák meg.

A bölcsődei nevelés-gondozás célja

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jólétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzetiségi/etnikai hovatartozásának tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével, kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve. A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése.

A Nyitnikék Bölcsőde olyan szolgáltató intézmény, amely az alapellátás keretében a családban nevelkedő, a szülők munkavégzése, betegsége, vagy egyéb ok miatt ellátatlan gyermekek nappali felügyeletét, nevelését, gondozását, valamint a 6 éven aluli sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását biztosítja napközbeni ellátás keretében.

A bölcsődei ellátás keretében – külön jogszabályban meghatározott - szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján a fogyatékos gyermek legfeljebb hatéves koráig fejlődését biztosító gondozásban vehet részt.

A bölcsőde ellátja a hat éven aluli sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását, harmonikus testi-szellemi fejlődésének segítését az életkori és egyéni sajátosságok figyelembevételével.

A bölcsődei ellátás keretében a gyermek életkorának és egészségi állapotának megfelelően az intézmény biztosítja a gondozás-nevelés célú feltételeit, így különösen:

- a szülő vagy törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- a megfelelő textiliát és bútorzatot,
- játéktevékenység feltételeit,
- az egyéni bánásmódot, egyénre szabott nevelést,
- az egészséges táplálkozás követelményeinek megfelelő étkeztetést, nevelés-gondozást és egészségügyi ellátást,
- szabad levegőn történő játékhoz szükséges mozgásteret,
- a gyermekek szabadban való mozgását, játszását,
- hidroterápiás medence használatának lehetőségét.

A bölcsődében a sajátos nevelési igényű gyermekek egészséges közösségbe való integrálása önmagában is fejlesztő hatással bír.

IV.

Az intézmény bemutatása, személyi és tárgyi feltételei

A bölcsőde 32 férőhelyen fogadja az egészséges és sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az intézmény jól megközelíthető gyalogosan, autóval és több irányból autóbusszal. A bölcsődében egységes szakmai elvárások érvényesülnek a szakszerű nevelés - gondozás területén, kiemelt szerepet kap a gyermekközpontú pedagógiai megközelítés.

A bölcsőde engedélyezett létszáma

Bölcsődevezető:	1 fő
Élelmezésvezető:	0.5 fő
Kisgyermeknevelő:	8 fő
Konyhalány:	1 fő
Takarító:	2 fő
Kerti munkás:	0.25 fő
Mosónő:	0.25 fő
Összesen:	13,00 fő

A bölcsődeorvos havi 24 órában megbízási szerződés alapján látja el feladatát.

Személyi feltételek

Szakképzettség szerinti megoszlás:

Bölcsődevezető: egészségügyi szakgondozó (bölcsődei szakgondozó), élelmezésvezető

Élelmezésvezető: élelmezésvezetői

Kisgyermeknevelő: csecsemő és gyermekgondozó, szakgondozó (8 fő, 100 %),

Bölcsődeorvos: gyermekgyógyász, gyermek neurológus szakorvos,

Az intézmény tálalókonyhával rendelkezik, így szakács munkakör alkalmazása nem szükséges.

A szakmai munkakörökben foglalkoztatottak létszáma és képesítése megfelel a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998.(IV. 30) NM rendeletben előírtaknak.

A szakdolgozók részvétele a kötelező továbbképzéseken rendszeres.

A személyes gondoskodást nyújtó intézmény vezetője éves továbbképzési tervet köteles készíteni. A továbbképzési terv tartalmazza a tárgyévben továbbképzésen résztvevők és a jogszabály által szakvizsgára kötelezettek, valamint az arra önként jelentkezők várható számát, munkakörük és a várható távolléti idő feltüntetésével.

A Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézet felé a személyes gondoskodást végző személyek adatainak működési nyilvántartásáról szóló 8/2000. (VIII. 04.) SzCsM rendeletben előírt nyomtatványokon és módon az intézmény a nyilvántartási kötelezettségét teljesíti.

Szakmai gyakorlattal nem rendelkező pályakezdők gyakornoki képzésben kell, hogy részesüljenek. A gyakornoki képzés feltételeit az intézmény gyakornoki szabályzata tartalmazza.

A bölcsőde tárgyi feltételei

A bölcsőde tárgyi felszereltsége megfelel „A bölcsődei nevelés – gondozás szakmai szabályai” című módszertani levélben előírtaknak.

A bölcsőde gondozási egységeinek száma: 2, melyekhez külön-külön 2 csoportszoba, fürdőszoba, átadó, WC tartozik.

Átadók száma: 2 db.

Alapterület: 13,5 m² (2,50 m x 5,40 m), 15,19 m² (3,10 m x 4,90 m)

Fürdőszobák száma: 2 db

Alapterület: 9,71 m², 10,35 m²

Csoportszobák száma: 4 db

Alapterület: 4 x 25 m²

Átadók

felszereltsége

Megnevezés	db
Hirdetőtábla	2
Zárható szekrény	4
Öltöztető asztal	2
Ruhafogas	2
Szemetes badella	2
Gyermek pad	1

Fürdőszobák

felszereltsége:

Megnevezés	db
Fakkos törölköző, pohár, fésűtartó	2
Csecsemőpólyázó asztal	2
Gyermek szék	3
Egészalakos tükör	2
Gyógyszer szekrény	2
Badella	4
Bili	4
Szennyes tartó	2
Mérleg, hossz mérő	1
Fertőtlenítő edény	2
Zuhanytálca	1
Csecsemő kád	1
Kézmosó	6
Gyermek WC	4

Csoportszobák

felszereltsége:

Megnevezés	db
Hempergő szükség szerint	
Fa gyerek ágy szükség szerint	
Lekerített szobasarok szükség szerint	3
Nevelői asztal	4
Nevelői szék	4
Gyermekfektető	24
Beépített szekrény	1
Játékpalc	3
Mozgásfejlesztő eszköz	35
Fali óra	3
Szoba hőmérő	4
Szemetes	4
Tálaló kocsi	2
Gyermek szék	34
Gyermek asztal	6
Nagyméretű játszó szőnyeg	8

A gyermekcsoportokon belül a gyermekek létszáma a korösszetétel, fejlettségi szint figyelembe vételével kerül kialakításra, melyhez a tárgyi és személyi feltételek igazodnak.

A csoportok kialakításánál a törvényi előírásokon kívül meghatározó:

- a gyermekek mozgásigénye, mozgástere,
- a megfelelő élettér,
- lehetőség az elvonulásra,
- érzelmi biztonság.

Az egyes csoportokban (a bölcsődei csoportszoba hasznos alapterületét figyelembe véve, mivel minden csoportszoba 25 m²):

- csak egészséges gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 8 fő,
- kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 6 fő,
- integrált bölcsődei csoportban legfeljebb 6 fő

gyermek helyezhető el. A csoport létszámát és összetételét, a jogszabályi előírások maximális figyelembe vételével, a beiratkozott gyermekek korösszetétele és fejlettségi szintje alapján minden év augusztus 31-ig a bölcsődevezető határozza meg.

A csoportszobák berendezése, felszerelése a gyermekek korához, fejlettségi szintjéhez igazodik. Otthonossá a kisgyermeknevelők és a gyermekek munkái varázsolják az intézményt.

A játékkészlet alkalmas a gyermekek készségeinek és képességeinek fejlesztésére. Az eszközök beszerzése során cél, hogy a gyermekek tevékenységéhez változatos, sokféle játékeszköz legyen biztosított.

Tipegő korú gyermekek játékei:

- a nagyméretű játékok kivételével minden gyermeknek jusson azonos típusú játék (baba, mackó, könyv, autó, labda)
- a gyűjtögető-soralkotó játék korszakában az arra alkalmas játékféleségből a csoportlétszám 3-4-szerese kell, hogy rendelkezésre álljon
- konstruáló játékok: DUPLÓ, LEGO, fa építőkocka, Montessorik, baby logik, pohársorok, hordósorok, formakirakók, nagy méretű gyöngyök
- nagymozgásos játékok: hordár kocsik, autók, dőmperek, motorok, triciklik, mászóka, alagút, baby csúszda, labdák
- húzogatható, tologatható eszközök: vonatok, autók
- üreges játékok: kosarak, szatyrok, vödrök, tálak, talicskák
- homokozó játékok: vödrök, lapátok, homokozó formák, sziták
- babák, macik, állatfigurák (plüss, frottír)
- használati eszközök: lábasok, tányérok, poharak, sziták, szűrők
- könyvek: elsősorban keménylapú lapozó és leporelló
- alkotó játékok: zsírkréta, ceruza, filctoll, gyurma (só-liszt stb.)

Nagycsoportos gyermekek játékei:

A „tipegőcsoport” eszközei biztosítottak az alábbi játéktípusokkal kiegészítve:

- szerepjátékok: szerszámok, főzőedények, gyúrotábla, vágódeszka, babaruhák, takarók, seprű, lapát, orvosi táska, telefon, kisebb méretű ruhák, sapkák, kendők, táskák, cipők, fodrászkellékek
- babák: karakterbabák, etnikai különbségeket hangsúlyozó babafajták, bábok
- kisméretű gyöngyök, fűzős játékok
- alkotó játékok eszközei: zsírkréta, ceruza, filctoll, festék, gyurma, olló, különböző minőségű papírok, ragasztó, falevél, gesztenye, iskolatábla, kréta stb.
- könyvek: elsősorban puha lapú képeskönyvek
- zenei hangot adó eszközök, hangszerek

A sajátos nevelési igényű gyermekek részére biztosított tárgyi feltételek felsorolása a XI. fejezetben olvasható.

Mindkét gondozási egység részére az udvari játéklehetőség biztosított, a játszóudvarok biztonságosak, homokozóval, mobil mozgásfejlesztő eszközökkel felszereltek.

Tárgyi felszereltsége:

- kisház,
- teherautó, versenymotor, talicska, fűnyíró,
- labdák,
- kertészkeszlet,

- homokozókészlet,
- hernyó-mászóka,
- csúszda,
- kültéri járóka,
- kerti asztal + szék +pad.

Az udvar szabad és biztonságos teret biztosít a játékra, mozgásra. Az udvaron gyermekmosdó, WC, udvari játék és játéktároló biztosított. A játszóudvaron a napos és az árnyékos udvarrész aránya megfelelő.

A tárgyi környezet változatos terepet nyújt az ismeretek, készségek, szabályok elsajátítására.

A bölcsődében kialakításra került egy só kuckó, parajdi só téglával, ahol magasabb szintű ellátás biztosítható nemcsak a felsőlégúti megbetegedésben szenvedő, hanem az egészséges gyermekeknek is. Belélegezve megelőzhetőek, illetve gyógyíthatóak a szénanátha, asztma, allergia, légsőhurut.

Kiszolgáló helyiségek:

Konyha- előkészítő, mosogatók, raktár, mosoda, vasaló, egyéb raktár

Iroda

Öltöző, WC

Hidroterápiás medence

V.

A bölcsődei nevelés – gondozás alapelvei

1. A családi nevelés elsődlegességének tisztelete

A gyermek nevelése elsősorban a család joga és kötelessége.

A bölcsőde a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és lehetőség szerint erősítve vesz részt a gyermekek gondozásában, nevelésében, illetve szükség esetén lehetőségeihez mérten törekedve a családi nevelés hiányosságának kompenzálására, korrigálására.

Feladatunk: a családi nevelés megismerése, értékeinek átültetése a bölcsődei gyakorlatba. A szülők, törvényes képviselők számára lehetővé tenni a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsőde életébe.

Megbeszéléseken, értekezleteken a nevelési-gondozási elvek és gyakorlat átadása a két nevelői szintér között.

2. A gyermeki személyiség tiszteletének elve

A gyermeket - mint fejlődő személyiséget - a kisebb körű kompetenciából fakadó nagyobb segítség igénye/ráutaltsága miatt különleges védelem illeti meg.

A bölcsődei nevelés-gondozás értékközvetítő és értékteremtő folyamat, amely a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatásának, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítése, az emberi jogok és az alapvető szabadságjogok tiszteletben tartásával.

3. A nevelés és gondozás egységének elve

A nevelés és a gondozás elválaszthatatlan egységet alkotnak. A nevelés tágabb, a gondozás szűkebb fogalom: a gondozás minden helyzetében nevelés is folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei azonban nem korlátozódnak a gondozási helyzetekre.

Feladatunk: a gyermek bevonása a gondozás menetébe. Partnerként kezeljük, együttműködését várjuk, biztatjuk, és biztosítjuk a próbálkozás, gyakorlás, ismeretszerzés, tapasztalás útján a tanulás lehetőségét számára. A gondozást, az együtt töltött időt élvezze a gyermek és a felnőtt egyaránt.

4. Az egyéni bánásmód elve

A gyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a felnőtt őszinte érdeklődése, figyelme, megbecsülése, a kompetenciájának elismerésén alapuló választási lehetőség biztosítása az egyes élethelyzetekben, a pozitív megnyilvánulások támogatása, megerősítése, elismerése.

A kisgyermeknevelő meleg, szeretetteljes odafordulással, a megfelelő környezet kialakításával, a gyermek életkori- és egyéni sajátosságait, fejlettségét, pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, hangulatát figyelembe véve segíti a gyermek fejlődését. Fontos, hogy a bölcsődébe járó gyermekek mindegyike folyamatosan érezze a róla gondoskodó felnőtt elfogadását akkor is, ha lassabban fejlődik, akkor is, ha esetleg több területen jelentős eltérést mutat az átlagos fejlődéstől, ha sajátos nevelési igényű, ha viselkedése bizonyos esetekben különbözik a megszokottól, emiatt nehezebben kezelhető. A kisgyermeknevelő elfogadja, tiszteletben tartja a gyermek vallási, nemzetiségi/etnikai, kulturális, stb. hovatartozását, és a lehetőségek szerint segíti az identitástudat kialakulását és fejlődését, segíti a saját és a más kultúra és hagyományok megismerését és tiszteletben tartását.

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot a fejlettségi szintben, jelentős individuális variabilitás tapasztalható az azonos életkorú csoportban is.

A bölcsődei nevelésben-gondozásban kezelni kell a naptári kor és a funkcionális kor közötti diszkrpanciákat, az egyes gyermekek sajátos egyéni igényeit figyelembe kell venni (életkori sajátosságai, hangulata, pillanatnyi pszichés és fizikai állapota), ugyanakkor az egészséges és a problémás fejlődésmentek közötti különbséget a bölcsődei szakembernek fel kell ismernie. Megkülönböztetett figyelmet kell biztosítani gondozás közben. Interakciónak működni kell minden nevelési-gondozási helyzetben.

5. A biztonság és a stabilitás elve

A gyermek személyi- és tárgyi környezetének állandósága („saját gondozónő” rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A gyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új megismerését, a szokások kialakulását.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.

A nevelő - gondozó munkánk során törekszünk a gyermek személyi és tárgyi környezetének állandóságára, melyet a „saját gondozónő”-rendszer, felmenő-rendszer, csoport és hely állandóság biztosításával és a folyamatos napirend kialakításával valósítunk meg.

6. Az aktivitás, az önállóság segítésének elve

Bölcsődénk feladata:

A gyermek ösztönzése, megnyilvánulásainak elismerő, támogató, az igényeknek igazodó segítése, az önállóság és aktivitás tevékenység-specifikusságának, fizikai és pszichés állapottól függésének elfogadása, a gyermek felé irányuló szeretet, elfogadás és empátia fokozzák az aktivitást és az önállóság iránti vágyat.

A biztonságos és tevékenységre motiváló személyi és tárgyi környezet megteremtése, a próbálkozásokhoz elegendő idő biztosítása, a gyermek meghallgatása, véleményének figyelembevétele, a kompetenciájának megfelelő mértékű döntési lehetőség biztosítása a bölcsődei nevelés-gondozás egyik kiemelt feladata.

A kisgyermeknevelő az élményszerzés lehetőségének biztosításával, saját példamutatásával, az egyes élethelyzeteknek a gyermek számára átláthatóvá, befogadhatóvá, kezelhetővé tételével, a tapasztalatok feldolgozásának segítségével, az egyes viselkedésformákkal való próbálkozások bátorításával segíti a tanulást.

7. Az egységes nevelő hatások elve

Lényegesnek tartjuk az egységes kisgyermeknevelői magatartást, mert az a gyermek érzelmi biztonságát növeli.

A nevelés érték közvetítés és értékteremtés egyben.

Eredményessége érdekében fontosnak tartjuk fontos, hogy a gyermekkel foglalkozó felnőttek – a közöttük lévő személyiségbeli különbségek tiszteletben tartásával – a gyermek elfogadásában, a kompetenciájának és pillanatnyi szükségleteinek megfelelő fizikai és érzelmi biztonság és szeretetteljes gondoskodás nyújtásában, öntevékenységének biztosításában egyetértsenek, az alapvető értékek, erkölcsi normák és célok tekintetében nézeteiket egyeztessék, nevelői gyakorlatukat egymáshoz közelítsék.

A kisgyermeknevelők modellt nyújtanak a szülőnek a gyermeknevelésben, ugyanakkor partneri a kapcsolatuk, erősítik a szülő kompetenciáját.

Segítik a szülőket a neveléssel kapcsolatos problémák megoldásában, a szülők is segítik a kisgyermeknevelőket a gyermek megismerésében, elfogadásában (családlátogatás, beszoktatás, egyéni beszélgetések érkezéskor-távozáskor, szülői igény szerinti fogadóóra, szülőcsoport beszélgetések, stb.).

VI.

A bölcsődei nevelés – gondozás feladatai

A bölcsődei nevelés – gondozás feladata

- a családban nevelkedő 0-3 éves korú gyermekek testi és pszichés szükségleteinek kielégítése, a fejlődés elősegítése,
- a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányok és következményeik enyhítésére törekvés,
- a sajátos nevelési igényű gyermekek nevelése, gondozása.

1. Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

- a harmonikus testi és lelki fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet megteremtése, a fejlődés támogatása,
- a primer szükségletek egyéni igények szerinti kielégítése,
- egészségvédelem, egészségnevelés, a környezethez való alkalmazkodás és az alapvető kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése (a testi-lelki harmóniai kialakulását és megőrzését segítő napirend, ezen belül: étkezés, mosakodás, öltözködés, alvás, szobatisztaságra nevelés, pihenés, levegőzés, játék, mozgás), szükség esetén speciális szakember bevonásával prevenció és korrekció feladatok ellátása,
- szabad levegőn való játszás biztosítása,
- korszerű, egészséges táplálkozás és táplálás megvalósítása,
- higiénés feladatok (kézmosás, bili, lemosótálca fertőtlenítése, kéztörölő jellel való ellátottsága, heti ágyneműcsere) fokozott megvalósítása,
- megbetegedések jelzése a szülő és a bölcsőde orvosa felé, szükség esetén láz csillapítása, fertőzések elkerülése érdekében játékok fertőtlenítése,
- biztonságos, balesetmentes tárgyi környezet biztosítása.

2. Az érzelmi fejlődés és a szocializáció segítése

A gyermek jellemző sajátossága, hogy a személyiségén belül az érzelmek dominálnak, így elengedhetetlennek tartjuk, hogy a gyermek érezze: érzelmi biztonságban és szeretetteljes környezettel vesszük körül. Figyelembe kívánjuk venni az egyéni szükségleteket, hogy az éntudat egészségesen fejlődjön. A szakemberek összehangolt munkája, tudása segítse a sérült gyermeket abban, hogy az egészséges gyermekkel együtt tudjon élni, játszani, szocializálódni. Másrészt próbálunk olyan segítői lenni a gyermekeknek, hogy a legfiatalabb életkorban kialakuljon bennük a humánus másságot toleráló és elfogadó magatartás.

Mindezek érdekében fontos:

- derűs légkör biztosítása a bölcsődébe kerüléssel járó nehézségek lehetőség szerinti megelőzése, ill. csökkentése, a gyermekek segítése az esetlegesen átélt nehézségeik feldolgozásában,
- a kisgyermeknevelő-gyermek közötti szeretetteljes, érzelmi biztonságot jelentő kapcsolat kialakulásának segítése,
- az egyéni szükségletek kielégítése a csoportban élés helyzetében, az éntudat egészséges fejlődésének segítése,
- a bizalom és elfogadásra alapuló társas kapcsolatok alakulásának, az együttélés szabályai elfogadásának, a másik iránti nyitottság, empátia és tolerancia fejlődésének segítése,
- lehetőségteremtés a kisgyermeknevelővel és/vagy a társakkal közös élmények szerzésére az én érvényesítés és a tolerancia egyensúlyának irányába, befolyásolva a gyermek fejlődését,
- kommunikatív képességek fejlődésének segítése a kommunikációs kedv felébresztésével és fenntartásával (meghallgatás, figyelem, kérdések megválaszolása),
- a nehezen szocializálható, lassabban fejlődő, érzékszervi és/vagy mozgássérült, a sajátos nevelési igényű, a hátrányos helyzetű, az elhanyagolt gyermekek nevelés-gondozása speciális többlet-törődéssel, szükség esetén más szakemberek bevonásával.

3. A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

- az érdeklődés kialakulásának, fennmaradásának, erősödésének, az érdeklődési kör bővülésének segítése,
- a gyermek életkorának, érdeklődésének megfelelő tevékenység lehetőségének biztosítása, a gyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása,
- az önálló aktivitás és kreativitás támogatása,
- az önálló véleményalkotásra, a döntésre, a választásra való képessé válás segítése,
- ismeretnyújtás, a tájékozódásnak, a tapasztalatok és élmények feldolgozásának segítése,
- a gyermek tevékenységének támogató-bátorító odafigyeléssel kísérése, megerősítése, az önkifejezés lehetőségeinek megteremtése az egyes helyzetekben.

A bölcsőde - fentieknek megfelelően - változatos tevékenységeket biztosít a gyermek érdeklődésére, kíváncsiságára építve, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhet önmagáról, tárgyi-, természeti-, és társadalmi környezetéből.

- Támogatjuk a gyermekek önállóságát, aktivitását és kreativitását.
- A gyermekek spontán szerzett tapasztalatait új ismeretekkel bővítjük.
- A gyerekek tevékenységét támogató - bátorító figyelemmel követjük.
- Közös tevékenységeink során élményeket, viselkedési és helyzetmegoldási mintákat nyújtunk.

Mivel ebben az életkorban a legfőbb tevékenység a játék, így minden értelmi nevelés a játékba ágyazottan jelenik meg.

VII.

A bölcsődei élet megszervezésének elvei

1. Kapcsolat a szülőkkel

A szülőkkel kialakított kapcsolatunk alapja az őszinte, bizalomra épülő jó partneri kapcsolat. Nagyon fontosnak tartjuk a kölcsönös tájékoztatást (szülő-kisgyermeknevelő) a gyermek fejlődéséről, bölcsődei, ill. otthoni viselkedéséről, hogy a tájékoztatás mindig személyes hangvételű, őszinte, hiteles legyen.

A bölcsődei nevelés - gondozás a családi neveléssel együtt, azt kiegészítve szolgálja a gyermek fejlődését. A család és a bölcsődei nevelés-gondozás összhangja, a szülők, a kisgyermek nevelők közötti partneri kapcsolat kialakítása elengedhetetlen feltétele a gyermekek harmonikus fejlődésének. A szülő ismeri legjobban a gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában.

A kisgyermeknevelő pedig, mint szakember szaktudásával, tapasztalataival tudja segíteni a szülőt gyermeke nevelésében.

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztatják egymást a gyermek fejlődéséről; ez alapvető fontosságú a személyre szóló bölcsődei nevelés-gondozás kialakításában, és a családokat is segíti a gyermek nevelésében. A korrekt partneri együttműködés feltétele, a kölcsönös bizalom, az őszinteség, a hitelesség a személyes hangvételű (de nem bizalmaskodó), etikai szempontból megfelelő az érintettek személyiségi jogait tiszteletben tartó, tapintatos, folyamatos kommunikáció, az információ megosztása.

A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, egyéni kapcsolattartási formák: beszélgetés érkezéskor és hazamenetelkor, szülői értekezletek és szülőcsoportos beszélgetések, hirdetőtábla, nyílt napok, írásos tájékoztatók, szervezett programok, stb. Mivel mindegyik más-más szerepet tölt be, célszerű minél többet alkalmazni közülük.

2. Családlátogatás

Célja: a családdal való kapcsolatfelvétel, a gyermeknek és a szülőknek otthoni környezetben való megismerése, ezért lehetőség szerint az első családlátogatásra a beszoktatás megkezdése előtt kerüljön sor. A családlátogatás is lehetőséget nyújt, hogy a szülő bővebben informálódjon a bölcsődei életéről, jobban megismerje azokat a kisgyermeknevelőket, akikre a gyermekét bízta.

A családi élet az emberek intim szférájához tartozik, ezért a családlátogatás lehetőségének ajánlásakor, az időpont megválasztásakor, a családlátogatás alatt és után a család kívánságait mindenek felett tiszteletben tartani (a családlátogatás előli elzárkózást is).

Lényeges, hogy a kisgyermeknevelő:

- ismerje a családlátogatás jelentőségét,
- a családlátogatáson a hivatásának megfelelően viselkedjen,
- a szülők felé hitelesen képviselje azt, hogy a családlátogatás előnyös a gyermek szempontjából.

3. A szülőcsoportos beszélgetések

Tematikus beszélgetések a csoport kisgyermeknevelőinek vezetésével a csoportba járó gyermekek szüleit foglalkoztató egyéni nehézségekről, nevelési témákról. A problémák megosztása egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedérepertoár bővítésére.

A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések jó irányba befolyásolják a szülők nevelési szokásait, érzelmeit.

4. A szervezett programok

A családok igényeihez igazodó többlet-lehetőségek a családok segítése, a szülői kompetencia növelése és a család és a bölcsőde közötti kapcsolat erősítése érdekében. Több fajtájuk lehet, pl: előadás, beszélgetés neves szakemberekkel a szülőket érdeklő témákról, étel-, könyv-, játékbemutató szaktanácsadással és adott esetben vásárlási lehetőséggel egybekötve, vagy klub-jellegű családi programok ünnepekhez kapcsolódóan vagy alkalomtól függetlenül bizonyos, kiszámítható rendszerességgel (pl. adventi készülődés, nyári strandolás). Ezek a közös élmények az emberi kapcsolatok és a tapasztalatok, a tájékozottság gyarapításával nagymértékben hozzájárulhatnak a szülői kompetencia fejlődéséhez, a családi nevelésnek és gyermek fejlődésének segítéséhez.

Az ünnepek és a hagyományok ápolását nem lehet kihagyni a bölcsőde életéből sem, hiszen játékos formában viselkedési formák, magatartási módok átadására van lehetőség, a gyermekek számára megkülönböztethetővé válnak a hétköznapok és a jeles napok.

A szokások, hagyományok megtartása a kulturális örökség ápolását jelenti, amelyre a korai életszakasztól kell szocializálnunk a gyermekeket. A bölcsődei nevelés felelőssége azért is hangsúlyos, mert napjainkban e hagyományokból egyre kevesebbet éltet a család.

Csak élet közeli ünnepek és hagyományok ápolása lehet a cél ebben a korosztályban. Fontos, hogy ezeknek a hagyományoknak talaja legyen a közösségben, mert a múlt örökségéhez csak így közelíthetünk.

Keresni kell annak a lehetőségét, hogy több olyan programot szervezzünk, amibe bevonható a család.

Felméréssel, véleménykutatással megismerni, hogy milyen programokban vennének szívesen részt a szülők, milyen időpontot tartanak alkalmasnak.

5. Beszoktatás (adaptáció) - szülővel történő fokozatos beszoktatás

A bölcsődei nevelés-gondozás egyik alapvető feladata, hogy csökkentse az anyától (családtól) való elszakadás problémáját. A három éven aluli gyermek természetes élettere a család, hasonló korú társakkal csoportban nevelkedése nem saját érdeke, hanem társadalmi igény.

A bölcsőde feladata, hogy e társadalmi igény kielégítése mellett csökkentse azokat a problémákat és nehézségeket, amelyeket az elszakadás és a környezet változása okoz.

E célt szolgálja a fokozatos - szülővel, törvényes képviselővel való – beszoktatás, mely a családdal való együttműködést helyezi előtérbe.

A beszoktatás általában két hét, de a gyermek egyéni szükséglete határozza meg.

Az anya vagy apa jelenléte biztonságot ad a kisgyermeknek, és megkönnyíti az új környezethez való alkalmazkodást. A kisgyermek és a kisgyermeknevelő között fokozatosan kialakuló érzelmi kötődés segíti a gyermeket új környezetének elfogadásában, jelentősen megkönnyíti a beilleszkedést a bölcsődei közösségbe, csökkenti az adaptáció során fellépő stressz reakciók (alvási nehézségek nyugtalanság, sírás, tiltakozás, a szülőhöz való fokozott ragaszkodás, a viselkedésben, szokásokban, az önállóság terén jelentkező esetleges változások stb.) súlyosságát, időbeli elhúzódását.

6. „Saját gondozónő” rendszer

A „saját gondozónő” rendszer, mely bölcsődénkre is jellemző, a személyi állandóság elvén nyugszik. A csoport gyermekeinek egy része (3-4 gyermek) tartozik egy kisgyermeknevelőhöz. A nevelés-gondozás mellett ő kíséri figyelemmel a gyermek fejlődését, vezeti a feljegyzéseket, törzslapját, naplóját, ő tartja számon az újabb fejlődési állomásokat.

A „saját gondozónő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, és a bölcsődébe járás egész időtartama alatt ő a nevelője (felmenőrendszer). Az un. ölelkezési időben - az az időszak, amikor mindkét kisgyermeknevelő a csoportban van - idejét elsősorban a „saját” gyermekei nevelésére, gondozására fordítja.

A „saját gondozónő” rendszerben több figyelem jut minden gyermekre, számon lehet tartani a gyermekek egyéni igényeit, problémáit, szokásait, elsősorban a saját kisgyermeknevelő segíti át őket a bölcsődei élet során adódó nehézségeken.

7. Gyermekcsoportok szervezése

A bölcsődei gyermekcsoport létszámát jogszabályok határozzák meg. A bölcsőde csoportlétszáma a IV. fejezetben leírtaknak megfelelően alakul.

Ennél magasabb létszám szakmailag nem fogadható el, a megengedettnél több gyermek nem csupán ellátási problémát jelent a kisgyermeknevelőnek, hanem nagyobb a zaj a csoportban, valószínűsíthetően több a konfliktus, megterhelőbb az alkalmazkodás a gyermekek számára, kevesebb a lehetőség az egyéni bánásmódra.

A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei csoportban (speciális csoportban vagy integráltan (inkluzívan) történő nevelése, gondozása, 2 egészséges gyermek ellátásához szükséges feltételrendszer biztosításával oldható meg, de természetesen a létszámhatárok a sajátos nevelési igény természetétől is jelentős mértékben függenek.

A gyermek a bölcsődébe járás teljes időtartama alatt ugyanabba a gyermekcsoportba járjon. Életkor szerint homogén és vegyes csoportok egyaránt előfordulnak. Szakmailag támogathatóbb az életkor szerinti homogén csoport: részint azért, mert a gyermekek közötti nagy egyéni különbségek kezelése még homogén csoportban sem könnyű feladat, részint azért, mert a vegyes korcsoport előnyei (a nagyok húzóerőt jelentenek a kicsiknek, a kicsikkel való együttlét során empátiájuk, toleranciájuk nő) a bölcsődés korban kevésbé érvényesülnek, mint a későbbi életszakaszban.

8. Napirend

A jól szervezett, folyamatos és rugalmas napirend a gyermekek igényeinek, szükségleteinek kielégítését, a nyugodt folyamatos gondozás feltételeit, annak megvalósítását kívánja biztosítani, megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitás és az önállósodás lehetőségét. A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer legyen, a gyermekek tájékozódhassanak a várható eseményekről, kiiktatódjon a várakozási idő. Ez egyben a csoport belső nyugalma is biztosítja.

A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események (tisztálkodás, étkezés, alvás) a gyermek biztonságérzetét, jó közérzetét teremti meg, s egyben kiiktatják a felesleges várakozási időt.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők (pl. a bölcsőde nyitása, zárása stb.) is. Kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját gondozónő” rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a kisegítő személyzet összehangolt munkája, a gyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembe vétele.

A napirend összeállítása nagy odafigyelést és komoly szakmai munkát igényel. A napirendet csoportonként és évszakonként készítik el a kisgyermeknevelők. Ehhez igazodva készül el a kisgyermeknevelők munkarendje.

Feladatok:

- A napirenden belül az egyes gyermek igényeit úgy kell kielégíteni, hogy közben a csoport életében is áttekinthető rendszer, nyugalom legyen.
- A csoportba tartozó gyermekek fejlettségi szintjének, a csoport létszámának, az egyéni igényeknek megfelelően kell összeállítani a csoport napirendjét.

- A csoportok napirendje nem merev, azt évszakokon belül is igazítani kell az igényekhez, aktualitásokhoz, időjáráshoz.
- A napirend elkészítése team munka, a csoport, a gondozási egység valamennyi kisgyermeknevelője részt vesz benne.
- A napirendben az étkezési és gondozási időket meg kell jelölni, arra megfelelő időt kell biztosítani.
- A gondozással ki nem töltött időben a gyermekek számára a szabad játék feltételeit biztosítani kell.
- A napirend egy példányát az átadóban és a csoportban is ki kell függeszteni.

9. A bölcsőde kapcsolatai más intézményekkel

9.1. A bölcsődék kapcsolata a bölcsődei hálózaton belül

A bölcsődei hálózat fontos intézményei, szakmai központjai a regionális módszertani bölcsődék, melyeknek feladata az egyes bölcsődék szakmai működésének segítése és folyamatos figyelemmel kísérése.

9.2. Bölcsőde és óvoda kapcsolata

A két intézmény között fontos olyan tartalmas kapcsolat kialakítása, amely a kölcsönös érdeklődés révén lehetővé teszi egymás munkájának, céljainak megismerését, megértését, ezáltal a gyermekek számára az átmenet is zökkenő-mentesebbé válhat.

Abban az esetben, ha a bölcsőde és óvoda integráltan működik, a bölcsődés korú gyermekek ellátása a bölcsődei nevelésre-gondozásra vonatkozó elv, szakmai-módszertani előírások alapján, személyi és tárgyi feltételek biztosításával történjék, fontos a szakmai kompetencia elismerésén alapuló együttműködés.

9.3. Egyéb kapcsolatok

A kompetenciahatárok kölcsönös tiszteletben tartásával kooperatív kapcsolatokat kell kialakítani mindazokkal az intézményekkel, amelyekkel a családok kapcsolatba kerülnek/kerülhetnek.

A bölcsődék és a különböző (bölcsődei hálózaton belüli és a családsegítés területén működő) civil szervezetek közötti együttműködés sok tekintetben hozzájárulhat a bölcsődei ellátás fejlődéséhez, az ellátást igénybe vevő családok szükségleteihez, elvárásaihoz történő igazodást segítheti.

Fentieket figyelembe véve a bölcsőde kapcsolatot tart:

- Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Humán Szolgáltató Intézetével,
- Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Intézettel,
- módszertani feladatokat ellátó intézménnyel,
- Fejér Megyei Kormányhivatal Szociális és Gyámhivatalával,
- a Székesfehérvári Kistérségi Szociális Alapszolgáltatási Központ Gyermejkölési Szolgálatával,
- Fejér Megyei Kormányhivatal Székesfehérvári Járási Hivatal Járási Népegészségügyi Intézetével,
- gyermekorvosi és védőnői szolgálattal, az óvodákkal,
- Belvárosi I. István Középiskola Bugát Pál tagintézményével,
- a bölcsődékkal, a Magyar Bölcsődék Egyesületével,
- az intézményben működő érdekvédelmi szervezettel,
- Nevelési Tanácsadóval,
- a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsággal.

10. Az igénybe vevők és a személyes gondoskodást végző személyek jogainak védelmével kapcsolatos szabályok

Az intézményben Érdek-képviselői Fórum működik, mely a gyermeki jogok védelmével, a szakmai program véleményezésével segíti az intézmény szakmai munkáját.

Célja a gyermeki jogok sérelme, az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén a gyermekek érdekeinek védelme. A családi és bölcsődei nevelés összhangjának megteremtése, közös felelősségvállalás a gyermekek érdekében.

Feladata

- megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál,
- véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- intézkedéseivel figyelembe veszi a mindenkori érvényben lévő jogszabályokban rögzített feladat- és hatásköröket.

Az Érdek-képviselői Fórum a feltett kérdésekre, panaszokra, javaslatokra 15 napon belül írásban köteles választ adni.

Az Érdek-képviselői Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, megőrzéséről az intézmény vezetője gondoskodik (4. sz. melléklet).

A gyermek szülője/ törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdek-képviselői Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

A gyermekjogi képviselő ellátja a gyermekvédelmi gondoskodásban részesülő gyermek – a Gyvt-ben meghatározott - jogainak védelmét, és segíti a gyermeket jogai megismerésében és érvényesítésében, valamint kötelességei megismerésében és teljesítésében. Az intézmény biztosítja, hogy a gyermek és hozzátartozói a gyermekjogi képviselő személyét és a vele való kapcsolat felvételének módját megismerhessék.

A gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége: Dr. Faragó György, +36/20/489-9627.

A bölcsőde munkatársai számára a jogok gyakorlásának és a kötelezettségek teljesítésének alapvető szabályait a közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény határozza meg.

A bölcsődében foglalkoztatottak, vagy munkaviszonyban álló személyek esetében biztosítani kell, hogy a munkavégzéshez kapcsolódó megbecsülést megkapják, tiszteletben tartásuk emberi méltóságukat és személyiségi jogukat, munkájukat elismerjék, valamint a munkáltató megfelelő munkavégzési körülményeket biztosítson számukra.

VIII.

A bölcsődei nevelés – gondozás főbb helyzetei

A nevelés-gondozás valamennyi helyzetének célja a gyermek testi-lelki harmóniájának elősegítése, melyhez hozzátartozik a személyi- és tárgyi környezettel való harmónia is, ezért a nevelés-gondozás valamennyi helyzetében lehetőséget kell biztosítani a kisgyermek számára ahhoz, hogy érdeklődésének, pillanatnyi pszichés szükségleteinek megfelelően ismerkedhessen személyi- és tárgyi környezetével úgy, hogy viselkedési mintát és segítséget kapjon optimális és sokoldalú fejlődéséhez és szocializációjához.

A gondozás (testi szükségletek kielégítése) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

A bölcsődei élet legyen élvezetes, részvételre motiváló és kielégítő tanulási élményeket biztosító, társas közegben zajló, interakciót ösztönző. A gyermekek számára biztosítani kell, hogy koruknak és fejlettségüknek megfelelően vegyenek részt az egyes élethelyzetek, tevékenységek előkészítésében, kiválasztásában, alakításában.

Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja a gyermek pozitív önértékelésének erősítése és különböző faji, kulturális, vallási, nyelvi, nemi valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek tiszteletének kialakítása.

1. Gondozás

Bensőséges interakciós helyzet kisgyermeknevelő és gyermek között, melynek elsődleges célja a gyermek testi szükségleteinek kielégítése.

A személyes és szociális kompetencia kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérével jutalmazza (ez növeli az együttműködési kedvet), a sikertelenségéért viszont nem jár elmarasztalás. Lényeges az elegendő idő biztosítása, mivel az egyes mozzanatok megtanulása hosszú gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önelfogadásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás jelentős mértékben befolyásolja a szokáskialakítást és az önállósodást.

A gondozás (öltözködés, tisztába tevés, kézmosás, étkezés) és a játék a bölcsődei élet egyenrangúan fontos helyzetei, melyekben lényeges a gyermek szabad aktivitás iránti igényének és kompetencia érzésének erősítése.

Tisztálkodás

Minden gondozási művelet kapcsán arra kell törekedni, hogy az a gyermeknek kellemes élmény legyen.

Feladatunk, hogy segítségére legyünk abban, hogy a tisztálkodással és fürdetéssel kapcsolatban elsajátítsa azokat a készségeket, melyeket három éves korra általában el lehet várni.

Abban is segítenünk kell, hogy a tisztálkodással kapcsolatban egyre több szót, kifejezést sajátítson el, használjon fel helyesen.

A kéz-arcmosás minden étkezés előtt és után, illetve szükség szerint történik.

A WC használat, illetve pelenkázás is a gyermek igényei szerint valósul meg.

Étkezés

A gyermekek egészséges élelmezése a jövőjük alakulásának egyik kulcsfontosságú tényezője. A gyermekkorban kialakult táplálkozási szokások nehezen befolyásolható mintaként rögzülnek, és egész életre szóló ízlésformáló szerepük van. A táplálásnak, étkezésnek nemcsak a gyermek testi fejlődésében van szerepe, hanem az érzelmi élet, a szociális kapcsolatok alakulásában is.

A kisgyermeknevelő feladatai a csecsemő és kisgyermek táplálásával kapcsolatban:

- kellemes, nyugodt légkör kialakítása,
- megszerettetni a különböző ízű, sűrűségű, a korának megfelelő ételeket,
- megtanítani az önálló étkezésre,
- helyes szokásokat kialakítani,

Bölcsődénkben a napi étkezések (reggeli, tízórai, ebéd, uzsonna) a jól szervezett folyamatos napirend szerint történnek.

A szülők a hirdetőtáblára kifüggesztett étlap alapján tájékozódhatnak az aznapi étrendről.

Öltözködés

Öltözködés terén a gyermekek a teljes önállóságot még 3 éves korra sem érik el. A befejező, eligazító műveletben még segítséget igényelnek. Fontos dolog, hogy a gyermekre mindig fejlettségének megfelelő ruhadarabot adjunk. A kisgyermeknevelők elegendő időt biztosítanak a gyermekek próbálkozásaira.

Pihenés, levegőztetés, napoztatás

A bölcsődében a gyermekeknek biztosítjuk a nyugodt alvás feltételeit. Minden gyermeknek külön ágya, ágyneműje van. A szabad levegőn való tartózkodás éppen olyan fontos, mint a megfelelő táplálék. A levegőztetés a játszóudvaron valósul meg.

Pelenkázás, szobatisztaságra nevelés

A szobatisztaság komoly lépés a kisgyermek szociális fejlődésében. Az első olyan elhatározás, amely során kényelmetlenséget vállal annak érdekében, hogy a felnőttek rendjébe beilleszkedjék. Az elhatározás alapja, hogy olyan akar lenni, mint a felnőttek. Az ehhez szükséges elhatározásra kb. 2 éves kora körül érik meg, és mindenféle előzetes szoktatás nélkül, 2 – 3 éves kora között – vagy egyik napról a másikra, esetleg néhány heti próbálkozás után – szobatiszta lesz. Fontos, hogy a felnőtt ebben is kezdettől fogva támogassa, együttműködjön vele.

A napi pelenkázások üteme rendszeresen történik, illetve szükség szerint.

A kisgyermeknevelők a 2 éves gyermeknek is felkínálják a bilit, a kisgyermek eldöntheti, hogy rá akar-e ülni, vagy sem. A nagyobb gyermekek választhatnak a WC vagy a bili között.

A sajátos nevelési igényű gyermek esetében, aki eltér az egészségesen fejlődő társaitól, kondicionálás módszerével szoktatjuk a szobatisztaságra, ha ezt fizikai állapota lehetővé teszi.

2. Játék

A gyermekkor legfontosabb tevékenysége, amely segít a világ megismerésében és befogadásában, elősegíti a testi, az érzelmi és a szociális fejlődését. A kisgyermeknevelő a játék feltételeinek (megfelelő hangulat, hely idő, eszközök) biztosításával és nevelői magatartásával támogatja az elmélyült, nyugodt játéktevékenységet, a kreativitást. A gyermek igényeitől és a helyzettől függően kezdeményez, szerepet vállal a játékban annak tartalmát ötleteivel, javaslataival színesíti. A játék ad elsősorban lehetőséget a társas kapcsolatok fejlődésére is. A többi gyermekkel való együttlét örömforrás a kisgyermek számára, a társak viselkedésére mintát nyújt, segítve a szociális képességek fejlődését.

Feladat:

A belső késztetésből induló szabad játéktevékenység feltételeinek biztosítása: a játék feltételein értjük mindazon tényezőket, amelyek a játék kibontakozására, menetére hatással vannak.

A játék szabadsága azt jelenti, hogy a gyermek szabadon választja és külső kényszertől mentesnek éli meg, a gyermek önként vesz részt a játékban, maga választja meg mit, mivel, hogyan, hol, meddig és kivel játszik.

Eszközök biztosítása:

Alapvető feltétele a szabad játéktevékenységnek. Különböző játékfajták biztosítása formában, színben, anyagban, méretben, funkcióban.

A bölcsődei csoportban az azonos játékeszközökből legalább a csoport 2/3 részének elegendő mennyiség biztosítása szükséges (konfliktusok elkerülése céljából).

A játék egyes szinterei eltérő játékkészletet feltételeznek (csoportszoba, zsidobongó, tornaszoba, udvar).

A játékeszközöket nyitott polcon kell elhelyezni. A játékokat célszerű csoportosítani, mert a gyermekek így könnyebben megtanulják, hogy az egyes játékok hol találhatóak, azokkal hol tudnak legzavartalanabban tevékenykedni, kialakít bennük bizonyos rendszerességet.

A csoportban játéksarkokat, pihenésre, elkülönülésre alkalmas „puha” sarkokat kell kialakítani. A készen vásárolható játékokon kívül ötletes játékok készíthetők házilag is, s ennek lehetőségével a kisgyermeknevelőknek élni kell (bábok, kiegészítők, stb.). Az alapjátékokat minden csoportban biztosítani kell évszaktól függetlenül (baba, labda, mesekönyv, textil játékok).

Jó a játékkészlet, ha:

- megfelel a gyermekek életkorának, fejlettségének, érdeklődésének,
- többféle, gazdag tevékenységre ad lehetőséget,
- aktivitásra, szabad választásra lehetőséget nyújt.

Elegendő idő biztosítása:

A rugalmas folyamatos napirendet úgy kell megszervezni, hogy minden olyan időt, amit a gondozás, mozgás és értelmi fejlesztés nem foglal el, szabad játékkal tölthessék a gyermekek. Akkor elegendő a játékidő, ha minél hosszabb, összefüggő idő áll rendelkezésre a játékra, ha a játékidő indokolatlanul nincs megszakítva.

Nyugodt, biztonságos környezet biztosítása:

A gyermeket feltétel nélkül elfogadó, védő-támogató környezet, a szoros személyi kötődés az öt nevelő-gondozó felnőtthez biztosítja azt az érzelmi hátteret, ami szükséges az önfelelt szabad játéktevékenységhez.

A kisgyermek képesek hosszú percekig elmélyülten játszani, de igénylik és nagyon élvezik, amikor a felnőtt együtt játszik velük. Ez a közös tevékenység kellemes élmény a gyermek számára.

A közös játék már egészen fiatal kortól a „jó együtt” élményét adják a gyermek és felnőtt számára (ölbeli játékok: tapsoltatók, lovagoltatók, tenyeresdik, táncoltatók...).

Bár a felnőtt közelségét később is igénylik a bölcsődés korú gyermekek, de a szimmetrikus kapcsolatok is egyre nagyobb szerepet kapnak.

A másokkal való játszás során tanulja meg a gyermek a társas együttlét szabályait, megtanul másokhoz alkalmazkodni, saját akaratának érvényesítésében tapasztalatokat szerez.

A felnőtt részvétele a gyermek játékában:

A bölcsődei nevelésben, a gyermek játékában a felnőttnek szerepet kell kapnia, hiszen odafigyelése, esetenként ötletek, viselkedési és helyzetmegoldási minták adása a fejlődés fontos segítői. A felnőtt támogató odafigyelése, a gyermek pillanatnyi igényéhez igazodó részvétele a játékban erősíti a játék örömet. A felnőtt sokféleképpen kapcsolódhat a gyermek tevékenységébe, de optimális határok között.

A játékban való részvétel formái:

- kezdeményezés
- együttjátszás
- megerősítés
- segítség nyújtása
- ötletadás
- konfliktusok megoldása.

A csoporthelyzet kezelése:

A bölcsődei életben gyakori jelenség, hogy egy gyermekkel folytatott játék felkelti más gyermekek érdeklődését. Fontos, hogy minden gyermek saját érdeklődésének, igényeinek megfelelően vehessen részt az adott játékban. Fontos az egymás iránti figyelem, tapintat felkeltése, melyek a társas kapcsolatok fejlődését pozitív irányba befolyásolják.

3. Mozgás

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigény rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást, mind a szobában, mind az udvaron biztosítani kell a gyermekek számára minél nagyobb mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, melyek használata során gyakorolják a gyermekek az egyes mozgásformákat, fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikussá válik a mozgásuk. A játékeszközök szerepe az érdeklődés felkeltése, a mozgás aktivitás fenntartása.

Fontos szempont, hogy a környezet balesetmentes legyen, a veszélyforrásokat kiküszöböljük. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik a játékban.

Csecsemőknek olyan játszóhelyt kell biztosítani, amely védett, de elegendő hely áll rendelkezésre, pl. hempergő, elkerített szobasarok.

A nagymozgásos játékokra a szabadban, udvaron, teraszon több lehetőség adott, mint szobában. A szobai játékok sokféleségük folytán a kéz finommozgását és a nagymozgásokat is fejlesztik. A szobában is szükségesek nagymozgásos játékok.

Az önállósági törekvések támogatása során a gondozási műveletekben való aktív részvétel a praktikus mozgások gyakorlása, finomítására ad lehetőséget.

Fontos feladatunk a megfelelő napirend kialakítása, hogy elegendő idő jusson a gyermek számára a mozgásra, a különféle mozgásformák gyakorlására, újak elsajátítására.

Feladatunk a jó érzelmi atmoszféra megteremtése és a mozgáskedv fenntartása. Fontos továbbá a mozgásfejlődésükben elmaradást mutató gyermekek egyéni mozgásfejlesztése.

4. Mondóka, ének

A bölcsődében sokrétű zenei átélésre, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő kellemes ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A gyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését.

A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket keltenek, örömelményt, érzelmi biztonságát adnak a kisgyermekeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődei zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a gyermek további zenei fejlődésére.

Feladat:

- A magyar zenei nevelés alapja az éneklés, a gyermek élvezi a dallamát, ritmusát, hangulatát. Amikor csak lehet, énekeljen a kisgyermeknevelő, az ének, a zene személyiségfejlődésre gyakorolt hatása mással nem pótolható. A kisgyermeknevelő éneke – még ha nem is tiszta az énekhangja – többet ér minden gépi zenénél.
- A gyermek szívesen énekel együtt a kisgyermeknevelőjével, társakkal, de figyelni kell a hangterjedelemre (5 hang). Fő cél a zene iránti érzékenység felkeltése.
- Használjon a kisgyermeknevelő hangszerrel, jó, ha a gyermek is próbálkozhat azzal.
- Csendes énekléssel, dúdolgatással az érzelmi állapot pozitívan befolyásolható.
- Ének, vers, zene bármilyen játékhelyzethez kapcsolódhat, a különböző alkalmakhoz illő éneket válasszunk.

- A mondóka, ritmikus szövegek egyben mozgásos játékok is. A gyermekeket a mondókában a hangzás, a hangulat és a hozzá kapcsolódó ritmikus mozgások ragadják meg.

5. *Vers, mese*

A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi-, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeiken keresztül a személyiségre.

A verselés, mesélés, képeskönyv-nézegetés bensőséges kommunikációs helyzet, így a kisgyermek számára alapvető érzelmi biztonság egyszerre feltétel és eredmény.

A gyermek olyan tapasztalatokra, ismeretekre tesz szert, amelyekre más helyzetekben nincs lehetősége. Fejlődik emberismerete, a főhőssel való azonosulás fejleszti empátiáját, gazdagodik szókincse. A mese segíti az optimista életfilozófia és az önálló véleményalkotás alakulását.

A bölcsődében a népi és az irodalmi műveknek egyaránt helye van.

A helyzetek alakítását, alakulását a gyermekek pillanatnyi érzelmi állapota és ebből fakadó igényei befolyásolják elsősorban.

Feladat:

- A vers, mondóka játék a nyelvvel – mondani kell, és nem tanítani.
- A mesélést a gyermek érdeklődésére, aktivitására építjük. A mesét soha ne kérdezzük vissza, annak hatását a gyermek játékában, viselkedésében, beszédében mérheti le a kisgyermeknevelő.
- A versek, énekek, mondókák és a mesék köré a csoportra jellemző szokások kialakítása.

6. *Alkotó tevékenységek*

Az öröm forrása maga a tevékenység - az érzelmek feldolgozása és kifejezése, az önkifejezés, az alkotás - nem az eredmény.

A firkálás (rajzolás), a festés, a plasztikai ábrázolás kezdeti formái fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlődésének.

A kisgyermeknevelő feltételek biztosításával, az egyes technikák megmutatásával, a gyermek pillanatnyi igényeinek megfelelő technikai segítséssel, az alkotókedv ébren tartásával a gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődést és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését.

Feladat:

- Tapasztalatcseréken szerzett ötletek hasznosítása.
- A gyermek környezetének izléses berendezésével a szép iránti fogékonyság fejlesztése.
- A gyermekek számára biztosítani, hogy a nap folyamán szabadon rajzolhassanak, festhessenek, ragaszthassanak és gyurmázhassanak. A feltételek biztosításánál figyelembe vesszük a csoportba tartozó gyermekek fejlettségi szintjét. A kisgyermeknevelő a technikákat, az anyagokkal és eszközökkel való bánásmódot megmutatja, de soha nem mondja meg, hogy mit alkossanak.
- A felnőtt nem ösztönzi a mintakövetést, kész vizuális panelek másolására nem készítjük a gyermeket.
- A tevékenységek kezdeményezésénél az aktualitásokhoz való alkalmazkodás (ünnepek, évszakok).

7. Egyéb tevékenységek

Ezek a tevékenységek valamilyen élethelyzet közös előkészítéséhez és a megoldásához, a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, gyümölcsnap előkészítése stb). Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos, a tevékenykedés nem lehet feladat. A helyzetek lényeges tanulási lehetősége az egymásra épülő elemekből álló műveletsorhoz igazodással próbálkozás, az együttműködés és a feladatok megosztása. Az egyes tevékenységek fejlesztik az ízlést, a hétköznapi élet esztétikumai iránti igényességet, a mások felé fordulást, mások igényeinek figyelembevételét és az empátiát.

A bölcsődés gyermek számára is ösztönző erő a természet, amelynek a gyermeki személyiség fejlődésére rendkívül nagy hatása van. A természeti környezet kifogyhatatlan tárháza a játéknak, alkotásnak, az ezekhez kapcsolódó ismeretszerzésnek.

A természeti jelenségek megfigyelése is érdekes tapasztalatot jelenthet.

Feladat:

- Megfelelő mintaadás a természet lényeiének elfogadásával kapcsolatban.
- A megismerésen, élményszerzésen, tapasztaláson alapuló információszerzés lehetőségének biztosítása, óvó-vigyázó felügyelet a higiénés szabályok betartásával.
- A természet változásából adódó ismeretszerzés lehetőségének jobb kihasználása, nem a gyermeki kíváncsiság és érdeklődés kielégítését kell feleslegesen akadályozni, hanem megfelelő felügyelet mellett támogatni a tapasztalatok szerzését.
- Szeles játékok (szélforgó készítése és megfigyelése, szappanbuborék fújása).

8. Tanulás

A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődében nincs helye. A bölcsődei nevelés-gondozás területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük: minden olyan tapasztalat- és/vagy információszerzési folyamat, tanulás, amely tartós változást idéz elő a viselkedésben és/vagy a gondolkodásban.

A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenység, ill tevékenységbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és kommunikáció. A tanulás formái: utánzás, spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során tekintettel van arra, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direktbben kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél. A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek más az anyanyelvük, mint a nemzeti nyelv.

Feladat:

- Elsődleges a fizikai és érzelmi biztonság megteremtése, amely alap ahhoz, hogy a kisgyermek érdeklődéssel forduljon a környezete felé, kedve legyen aktívan tevékenykedni.
- Optimálisan inger-gazdag környezet kialakítása, ezen belül a megfelelő játékkészlet biztosítása.

- Az élményszerzés lehetőségének biztosítása, az egyes helyzetek átláthatóvá tétele.
- Minta és modell nyújtása a gyermek számára, amit követhet.
- A tapasztalatok feldolgozásának segítése (a helyzethez és a gyermek fejlettségéhez igazodó magyarázat, a próbálkozások bátorítása, elismerése, segítség adása).
- A helyes szabadság biztosítása: kényszer nélkül történjen, csak annyit segítsen a felnőtt, amennyi szükséges, de azt mindenképpen. A helyes tanulási „tanítási” folyamat során a gyermek saját aktivitására épülő tevékenysége útján sajátítja el a szükséges tudást.

Amit kerülni kell:

- Erőltetett, direkt ismeretnyújtás (elveszi a spontán tanulás örömét).
- A spontán, felnőtt nélküli tanulás mítosza: a felnőtt jelenléte a környező világ megismerésében a gyermek számára nélkülözhetetlen.

IX.

Élelmezési tevékenység

A bölcsődei élelmezés az ellátottak étkezését biztosítja. A bölcsődei élelmezés során a korszerű csecsemő és kisgyermek táplálási elveket kell figyelembe venni úgy, hogy a táplálék:

- mennyiségileg elegendő és minőségileg helyes összetételű,
- biztonságos, a higiénés követelményeknek megfelelő (HACCP),
- megfelelő konyhatechnikai eljárásokkal elkészített és élvezhető legyen.

A bölcsődének tálaló konyhája van, a reggeli, tízórai és az uzsonna kivételével az ebéd másik bölcsődében készül, onnan kerül átszállításra.

Csecsemő táplálás

A bölcsődeorvos és élelmezésvezető feladata a mindenkor hatályos irányelvek, rendelkezések figyelembe vételével a csecsemő étrendjét beállítani, fejlődését nyomon követni.

A csecsemő tápszerének, egyéb ételeinek elkészítése a tejkonyhában, külön étlap szerint történik.

Kisgyermek táplálás

A korszerű táplálkozási elveknek és konyhatechnikai eljárásoknak a figyelembe vételével a bölcsőde vezetője, az élelmezésvezetővel és a bölcsőde orvosával közösen állítja össze legalább két hétre előre az étlapot, a korosztály élelmezési, nyersanyagnormáinak figyelembe vételével.

A bölcsődében az ajánlott napi energia és tápanyagtartalom 75%-át kell biztosítani. Az étrendnek a változatosság, idényszerűség, ízben való összehangoltság, önálló étkezésre nevelés szempontjainak is meg kell felelni.

Étkezés előtt az ételt az élelmezésvezetőnek meg kell kóstolni, és ezt dokumentálni kell.

Étlapot az élelmezési program alapján az élelmezésvezető mennyiségi és minőségi szempontból naponta ellenőrzi, és a tápanyag értékeket nyomon követi. Táplálékallergiás gyermek étkeztetését, az étlap elkészítését a bölcsőde orvos utasításai szerint, a vonatkozó előírások betartásával végezzük.

Az étkeztetés során a mindenkor hatályos közegészségügyi szabályokat be kell tartani.

X.

Dokumentációk

A felvétel rendje, dokumentációja

A bölcsőde a gyermekjóléti alapellátás része, a családban nevelkedő gyermekek napközbeni ellátását, szakszerű gondozását és nevelését végző intézmény. Mindazon családok igénybe vehetik a bölcsődét, akik gyermekük napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. A dolgozó anyák, a GYES mellett munkát vállaló anya, tanuló szülő, és a szociálisan rászoruló szülő.

Bölcsődei felvételt nyerhetnek továbbá mindazon 6 éven aluli gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossgal élnek, vagy fejlődésükben oly mértékben visszamaradottak, hogy emiatt speciális bánásmódot, több figyelmet igényelnek és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét.

A gyermek bölcsődébe történő felvételét a szülő/törvényes képviselő, ill. a szülő hozzájárulásával a körzeti védőnő, a házi gyermekorvos vagy a háziorvos, a családgondozó, a gyermekjóléti szolgálat, a gyámhatóság is kezdeményezheti.

A felvételtől az intézmény vezetője dönt, melynek eredményéről a szülőt, törvényes képviselőt írásban értesíti.

Az ellátás igénylése a felvételi kérelem benyújtásával történik, melyhez csatolni kell a gyermek születési anyakönyvi kivonatának, lakcímkártyájának másolatát, a szülő/törvényes képviselő munkáltatói vagy iskolalátogatási igazolását, valamint a házi gyermekorvos vagy háziorvos igazolását arról, hogy a gyermek egészségi állapota alapján bölcsődében gondozható.

Sajátos nevelési igényű gyermek esetén szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (továbbiakban szakértői bizottság) javaslata. Amennyiben a szülő nem rendelkezik a szakértői bizottság javaslatával, a bölcsődének a szülővel történő megbeszélés után kezdeményezni kell a vizsgálatot.

Fogyatékos gyermeket a bölcsődébe próbaidővel lehet felvenni, melynek legrövidebb időtartama egy hónap.

A próbaidő letelte után a gyermekkel közvetlenül foglalkozó szakmai csoport együttes véleménye figyelembevételével kell dönten a gyermek további gondozásáról. Elutasítás esetén a törvényes képviselőt tájékoztatni kell a gyermek más intézménybe való elhelyezésének lehetőségéről, módjáról.

A szülővel történő beszélgetés alkalmával a bölcsődében orvosi anamnézis készül. A gyermek állapotának felmérését, megfigyelését az anamnézis alapján dokumentálni kell.

A bölcsődei ellátásért térítési díjat kell fizetni. Az intézményi térítési díj összegét Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlésének a személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról, azok igénybevételéről, valamint a fizetendő térítési díjakról szóló 13/2011. (V. 9.) számú rendelete határozza meg, melynek értelmében a gondozásért nem, csak a gyermekétkeztetésért kell személyi térítési díjat fizetni.

A kötelezett által fizetendő személyi térítési díj nem haladhatja meg az intézményi térítési díj összegét. A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg, melyről az ellátást igénylő szülő értesítést kap.

A személyi térítési díjat előre, legkésőbb a tárgyhónap 10. napjáig kell az intézmény házipénztárába, vagy az intézmény elszámolási számlájára befizetni. Ha a térítési díj fizetésére kötelezett a személyi térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az intézmény vezetője 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja a kötelezettet az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A díjhátralékról negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

Az igénybevétel első napján a bölcsődevezető a szülővel/törvényes képviselővel megállapodást köt.

Felvételi kérelem az *1. sz. mellékletben*, megállapodás minta a *2. sz. mellékletben*, a bölcsőde Házirendje a *3. sz. mellékletben*, az Érdek-képviselői Fórum működésének szabályai a *4. sz. mellékletben* található részletesen. Az intézmény működésére vonatkozó szabályzatokat az SZMSZ részletesen tartalmazza.

Egyéb bölcsődei dokumentációk

A bölcsőde a gyermek fejlődésének nyomon követése, a fejlődési folyamat alakulásáról való tájékozódás céljából az egyes módszertani javaslatokban megfogalmazott módon dokumentációt vezet.

A dokumentáció vezetése, az abban szereplő adatok, információk felhasználása a gyermekről való lehető legmagasabb színvonalú gondoskodás biztosítása, a gyermek fejlődésének segítése, a hátrányos helyzetű gyermekek esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítése érdekében történjék. A dokumentáció semmiféleképpen sem a gyermekek minősítését szolgálja.

A dokumentáció vezetésénél fontos szempontok tárgyyszerűség (objektivitás), a validitás (a szempontok, kategóriák, kritériumok, stb. alkalmasak annak a helyzetnek, folyamatnak a jellemzésére, amelyre használják őket), a hitelesség, az árnyaltság, a rendszeresség, ill. a folyamatosság.

A dokumentáció készítéséhez alkalmazott módszerek, és eszközök kiválasztásánál különösképpen tekintettel kell lenni a kisgyermek fokozott biztonság igényére (személyi- és tárgyi környezet állandósága, az adott helyzetnek a kisgyermek megszokott, számára elfogadott élethelyzetekhez való hasonlósága).

A dokumentáció vezetésénél kérni kell a szülő, törvényes képviselő hozzájárulását, a rögzítetteket kérésre a szülőknek meg kell mutatni.

A dokumentáció vezetésénél és őrzésénél a személyiségi jogokat a legmesszebbmenőkig figyelembe kell venni.

A bölcsődében vezetendő dokumentációk munkakörönként:

Bölcsődevezető

- felvételi könyv
- a gyámhatóságok, a területi gyermekvédelmi szakszolgálatok, a gyermekjóléti szolgálatok és a személyes gondoskodást nyújtó szervek és személyek által kezelt személyes adatokról szóló 235/1997. (XII.17.) Korm.rendelet 1. sz. melléklet IX. sz. adatlap „A gyermekjóléti alapellátásban részesülő gyermekről”
- megállapodás az ellátás igénybevételeéről
- szülői nyilatkozat a tájékoztatási kötelezettség megtörténtéről
- a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Korm.rendelet
 - 2. sz. melléklet – az ellátási napokon az ellátást igénybe vevők jelen- vagy távollétének dokumentálása
 - 4. sz. melléklet – a gyermekétkeztetés dokumentálása
- havi statisztika
- fertőző betegségek nyilvántartása
- tetvességi nyilvántartás
- munkaköri leírások készítése
- költségvetés készítése
- heti étrend
- dolgozók szabadságának nyilvántartása
- dolgozók jelenléti kimutatása
- személyi anyagok kezelése
- továbbképzési kötelezettség teljesítésének nyilvántartása
- egészségügyi nyilatkozat és vizsgálati adatok
- beutalás munkaköri alkalmassági vizsgálatra
- dolgozók egészségügyi könyve
- kis és nagy értékű eszközök nyilvántartása (leltár)

- munkavédelmi napló vezetése
- tűzvédelmi napló vezetése
- szűrővizsgálatok nyilvántartása
- selejtezéssel kapcsolatos dokumentáció vezetése
- térítési díjak nyilvántartása

Élelmezésvezető

- heti étrend, napi nyersanyag kiszabat
- árubeszerzési bizonylatok, számlák vezetése
- árukészlet nyilvántartása
- élelmiszer felhasználás nyilvántartása
- élelmiszer biztonsági dokumentáció vezetése

Bölcsődeorvos

- gyermek egészségügyi törzslap (egy éves kor alatt havonta, 1-3 éves korig negyedévente)
- óvodai jelentés 6 éves kor alatti gyermekről
- heti étrend
- élelmezés ellenőrzése

Kisgyermeknevelők

- csoportnapló
- napi jelenléti kimutatás
- bölcsődei gyermek-egészségügyi törzslap, fejlődési lappal és táblával
- üzenőfüzet
- fejlődési napló
- nevelési terv

XI.

Sajátos nevelési igényű gyermek gondozása

Megfelelő személyi és tárgyi feltételek esetén bölcsődei felvételt nyerhetnek mindazon 6 éven aluli gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossgal élnek, vagy fejlődésükben, olyan mértékben visszamaradottak, hogy emiatt több figyelmet, speciális bánásmódot igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét.

1. A sajátos nevelési igényű gyermekek elhelyezési módja a bölcsődében

A bölcsőde alapfeladatként 6 éven aluli speciális gondozást igénylő fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is végzi.

A fogyatékos gyermek a bölcsődei gondozásban legfeljebb a hatodik életévének betöltését követő augusztus 31-ig vehet részt. A gyermek képességeiről ötödik életévének betöltésekor a szakértői bizottságnak szakvéleményben kell ismételtlen nyilatkoznia.

2. Gyermek-kisgyermeknevelő arány

Kizárólag sajátos nevelési igényű gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 6 gyermek gondozható. Fogyatékos gyermeket is ellátó csoportban – a bölcsődei csoportszoba hasznos alapterületét figyelembe véve – legfeljebb 6 gyermek, míg csak egészséges gyermeket ellátó csoportban legfeljebb 8 gyermek gondozható.

Az egy kisgyermeknevelő által ellátható gyermeklétszámot a csoportban elhelyezett gyermekek állapotától függően kell meghatározni. A csoport létszámát és összetételét, a jogszabályi előírások maximális figyelembe vételével, a beiratkozott gyermekek korösszetétele és fejlettségi szintje alapján minden év augusztus 31-ig a bölcsődevezető határozza meg.

3. Nevelés-gondozás

A sajátos nevelési igényű kisgyermekek bölcsődei gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsék a gyermek optimális fejlődését, biztosítsák a szülőkkel való együttműködést. A szülők lehetőséget kapnak arra, hogy figyelemmel kísérhessék gyermekük bölcsődei fejlődését, választ kaphassanak kérdéseikre, igény szerint írásos fejlesztő programot kérhessenek otthonra.

Fontos, hogy a kisgyermeknevelő a sérült gyermeket önálló személyiségként fogadja el, nevelését-gondozását a gyermek egyéni igényeinek figyelembevételével végezze.

A kisgyermeknevelő a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való foglalkozás során módszerében figyelembe veszi, hogy náluk hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat, és ebben direkter kell részt vennie, mint az egészséges gyermekeknél.

A sajátos nevelési igényű gyermekek esetében kevésbé építhet arra a belső motivációra, amely az ép gyermeknél természetesen jelentkezik a fejlődés folyamán.

4. Tárgyi feltételek

A sajátos nevelési igényű gyermekek számára a különböző sérüléseknek megfelelő fejlesztő eszközöket és játékokat kell biztosítani:

- Nagymozgást fejlesztő- és segédeszközök

- kapaszkodó (2 db)
- bordásfal (2 db)
- különböző méretű labdák
- labdafürdő (1 db)
- Bobath labda (10 db), terápiai labdák
- tornapad (1 db)
- tornaszőnyeg (6 db)
- Body-roll hengerek (5 db)
- egészalakos tükör (6 db)
- dobogósor (5 db)
- lejtős gerenda (1 db)
- normál gerenda (1 db)
- tipróka, zsámoly (1-1 db)

- Finommotorikát fejlesztő eszközök:

- festékek (alapszínek: piros, sárga, kék)
- ceruzák
- filctoll
- zsírkréta
- gyurma
- tálsorozat
- Montessori-torony
- kosarak, tálak
- játzókendők
- pingponglabda
- fakocka (különböző méretűek)
- fagolyó
- flakonok kupakkal
- Lego, Duplo
- puzzle

- Hallás-, ritmusfejlesztő eszközök:

- csörgő, csengő
- csörgő labdák
- cintányér
- triangulum
- dob
- magnó

XII.

A fejlődés leggyakoribb jellemzői a bölcsődés kor végére

Az egyes gyermekek között teljesen egészséges fejlődés esetén sem látunk azonosságot, hisz a pszicho-szomatikus fejlődésben és a fejlettségi szintben jelentős egyéni különbségeket mutatnak. Egy-egy korosztályban azonban általában megfigyelhetőek bizonyos életkori sajátosságok, amelyek az adott populáció többségét jellemzik. Ha ezeket nem kezeljük merev kategóriákként, akkor segíthetnek a fejlettségi szint megítélésében.

Bölcsődés kor végére:

- Nagyon sok területen önálló a gyermek: egyedül étkezik, öltözködik, tisztálkodik, legfeljebb apró segítséget igényel.
- Már nemcsak a szoros felnőtt-gyermek kapcsolatban érzi magát biztonságban, hanem szívesen játszik társaival is.
- Jól tájékozódik környezetében, ismeri a napi eseményeket, a csoportban kialakított szokásokat, szabályokat, az ezekhez való alkalmazkodás nem jelent nehézséget számára.
- Környezete iránt nyitott, érdeklődik minden, szívesen vesz részt új tevékenységekben.
- Gazdag szókincse van, elsősorban beszéd útján tart kapcsolatot felnőttel, gyermekkel.
- A gyermekek többsége szobatiszta.

A gyermek fejlettségi szintje ellenőrizhető a bölcsődés kor végére elért fejlettségi szinthez viszonyítva, melyet azonban befolyásol a gyermek képessége és az a családi környezet, amelyben él.

Sajátos nevelési igényű gyermek fejlődése az egyéni fejlesztési terv alapján követhető nyomon.

XIII.

Alapellátáson túli, a családi nevelést támogató szolgáltatások

A bölcsőde - az alapellátás prioritása mellett - családtámogató szolgáltatásként az alábbi térítésmentes szolgáltatásokat nyújtja:

- hidrotériás medence használatának lehetősége.

A szolgáltatások az alapfeladat ellátását nem veszélyeztetik.

A felvett gyermekek mozgásállapotának javítását szolgálja az intézményen belüli 2,5 x 4 m-es korszerű követelményeknek megfelelően kialakított medence.

Itt ismerkedhetnek a vízzel, mint új közeggel, és játszva, szinte észrevétlenül kaphatnak új mozgástapasztalatokat, érzékelhetik saját testüket.

Egyszerre érik őket taktilis és motoros élmények, fejlődik testképük, mozgáskoordinációjuk.

A vízben megélt közvetlen kapcsolat gondozónőjükkel, a folyamatos interakció jó hatással van a sérült gyermekek szociális fejlődésére.

A szolgáltató tevékenységeket a személyi és tárgyi kapacitások fokozott kihasználásával végzi a bölcsőde.

XIV.

A szolgáltatásról szóló tájékoztatás helyi módja

A fenntartó önkormányzat és az intézmény kiemelt figyelmet fordít arra, hogy az általa nyújtott szolgáltatásokról a potenciális ellátotti célcsoport hozzátartozói, valamint az igénybe vevők széleskörű, korrekt, pontos tájékoztatást kapjanak.

A szolgáltatásokat, az igénybevétel lehetőségeit és feltételeit az ellátási területen élők, valamint más érintettek számára is elérhető módon és helyen nyilvánosságra hozza, melynek formái:

- a fenntartó önkormányzat honlapja (www.onkormanyzat.szekesfehervar.hu),
- az intézmény honlapja (www.specialisfejleszttes.hu).

Ezen kívül az igénybe vevők az intézmény munkatársaitól személyes információt kapnak az ellátás tartalmáról, az igénybevétel módjáról, feltételeiről.

XV.

Záró rendelkezések

A Szakmai Program hatályba lépése

A Nyitnikék Bölcsőde Szakmai programja Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése jóváhagyásával **2013. április 1.** napján lép hatályba és visszavonásig érvényes.

Jelen Szakmai program hatálybalépésével egyidejűleg hatályát veszti Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése Humán Közszolgálati Szakbizottsága 110/2012. (XI. 8.) számú határozatával jóváhagyott Szakmai Program.

Székesfehérvár, 2013. március 11.



A Nyitnikék Bölcsőde Szakmai Programját Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzat Közgyűlése a 116/2013. (III. 22.) számú határozatával jóváhagyta

Székesfehérvár, 2013. március 27.

dr. Cser-Palkovics András
polgármester



Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
 Nyitnikék Bölcsőde
 8000 Székesfehérvár, József A. u. 34.
 Tel/Fax: (22) 312-537
 e-mail: postmaster@specbolcsi.t-online.hu

FELVÉTELI KÉRELEM

Alulírott, szülő / törvényes képviselő kérem gyermekem bölcsődei felvételét a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyitnikék Bölcsődéjébe időponttól kezdődően.

Gyermek neve:

Gyermekem felvételét a következő indokkal kérem:

Születési hely:

a. Munkavégzés, tanulmányok folytatása

Születési idő:

b. Szülő betegsége

Anya leánykori neve:

c. Gyermek fejlődése érdekében

Lakcím:

d. Egyedülálló szülő / három vagy több kiskorú eltartása

.....

e. Szociális helyzet

Telefonszám:.....

Az önkormányzattól rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kapok. IGEN NEM
 Saját háztartásomban eltartott gyermekeim száma: fő.

Ellátást igénylők adatai:

Anya neve:

Apa neve:

Születési helye:

Születési helye:

Születési ideje:

Születési ideje:

Anyja neve:

Anyja neve:

Dátum:

.....
 Szülő / törvényes képviselő aláírása

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
 Nyitnikék Bölcsőde
 8000 Székesfehérvár, József A. u. 34.
 Tel/Fax: (22) 312-537
 e-mail: postmaster@specbolcsi.t-online.hu

Értesítő száma:

FELVÉTELI ÉRTEŚÍTŐ

Értesítem, hogy a kérelemben megnevezett gyermeket,-t (szül.idő: 201.....év.....hó.....nap) 201.....év.....hó.....napjától felvettük a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyitnikék Bölcsődéjébe.

Dátum:

Bölcsődevezető aláírása

MEGÁLLAPODÁS
gyermek napközbeni ellátása / bölcsődei ellátás igénybevételéhez

amely létrejött egyrészről a Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata Nyitnikék Bölcsőde (címe: 8000 Székesfehérvár, József A. u. 34., tel.: (22) 312-537, képviseli:.....bölcsődevezető, fenntartó neve: Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata, címe: 8000 Székesfehérvár, Városház tér 1., tel.: (22) 537-100), mint szolgáltatást nyújtó – továbbiakban: intézmény - ,

másrészről

	Ellátott	Szülő/Törvényes képviselő
Családi és utóneve:		
Születési családi és utóneve:		
Születési hely, idő:		
Anyja születési családi és utóneve:		
Neme:		
Állampolgársága:		
Bevándorolt, letelepedett, oltalmazott vagy menckült jogállása:		
Lakóhelye:		
Tartózkodási helye:		
Társadalombiztosítási azonosító jele:		
Telefonszáma:	-	
<i>Téritési díj fizetésére kötelezett személy:</i>		
Neve:	-	
Lakcíme:	-	
<i>Legközelebbi hozzátartozó adatai:</i>		
Családi és utóneve:	-	
Születési családi és utóneve:	-	
Lakóhelye:	-	
Tartózkodási helye:	-	
Telefonszáma:	-	

mint az ellátást igénybe vevő között a mai napon az alábbi feltételekkel:

1. Az intézmény az ellátást igénybe vevő kérelme alapján **gyermek napközbeni ellátása – bölcsőde** alapszolgáltatást biztosít.

A szolgáltatás igénybevételének kezdő **időpontja:év.....hó nap**

A szolgáltatás időtartama: határozatlan idejű - határozott idejű (megfelelő aláhúzendó)

Határozott idejű ellátás esetén az igénybevétel **befejező időpontja:év.....hó..... nap**

2. Tájékoztatási kötelezettség

A személyes gondoskodást nyújtó ellátás megkezdésekor az intézmény vezetője tájékoztatja az ellátásra jogosult gyermek szülőjét, törvényes képviselőjét:

- az ellátás tartamáról és feltételeiről,
- az intézmény által vezetett, reá vonatkozó nyilvántartásokról,
- az érték- és vagyonmegőrzés módjáról,
- a bölcsőde házirendjéről,
- panaszjoga gyakorlásának módjáról,
- a fizetendő térítési díjról,
- a jogosult jogait képviselő fórumról.

A **jogosult gyermek törvényes képviselője** a személyes gondoskodást nyújtó ellátás megkezdésekor köteles:

- a fenti tájékoztatás megtörténtéről nyilatkozni,
- az intézmény számára előírt nyilvántartások vezetéséhez adatokat szolgáltatni,
- a jogosultsági feltételekben, valamint a személyazonosító adatokban beállott változásokról nyilatkozni.

3. Az intézmény az alábbiakat biztosítja az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő gyermeke számára:

- a törvényes képviselő közreműködésével történő fokozatos beilleszkedés lehetőségét,
- megfelelő textíliát és bútorzatot,
- a bölcsődei ellátás alapelveire épülő szakszerű gondozást-nevelést,
- a nyugodt alvást, pihenést,
- a gyermek szabadlevegőn tartózkodásának biztosítását,
- a gyermek fejlettségéhez igazodóan – egészséges pszicho-szomatikus, értelmi, mozgás és a szocializációs készségek, önkiszolgálási szint fejlesztését,
- az önálló játéktevékenység támogatását, a gyermek fejlettségének megfelelő készségfejlesztést,
- az egészséges táplálkozás követelményének megfelelő napi négyeszeri étkeztetést, az energia- és tápanyagbeviteli, illetve ételmiszer-felhasználási ajánlásokat tartalmazó jogszabályban meghatározottak szerint.

Az intézmény a fentiekén kívül vállalja, hogy:

- szóban napi rendszerességgel tájékoztatja a szülő/törvényes képviselőt a bölcsődében tartózkodó gyermekkel kapcsolatos eseményekről, a gyermek értelmi-érzelmi és testi fejlődésében, komfortérzetében, közösségi szocializációjában történt változásokról,
- a gyermek egészséges fejlődését szolgáló nevelő-gondozó tevékenység során a kisgyermeknevelők együttműködnek a szülővel/törvényes képviselővel, valamint eleget tesznek a gyermekek jogairól szóló nemzetközi egyezmény előírásainak,
- a kölcsönös kapcsolattartás érdekében rendszeres időközönként szülőcsoport beszélgetések tartására biztosít lehetőséget.

4. Az ellátást igénybe vevő szülő/törvényes képviselő vállalja, hogy

- kérelméhez csatolja a felvételt igazoló dokumentumokat,
- ha a közölt adatokban változás következik be, azt 15 napon belül bejelenti.
- a kisgyermeknevelőnek a gyermekkel kapcsolatban megad szóban és írásban (üzenő füzet) minden fontos és lényeges információt,
- tájékoztatást ad a gyermek megbetegedéséről és a megbetegedést 24 órán belül jelzi, a gyermeket orvosi igazolással hozza a közösségbe vissza,
- a gyermek fertőző betegségéről haladéktalanul tájékoztatást ad,
- tájékoztatást ad mindennemű sérülésről, tünetről, amelynek következményeivel a kisgyermeknevelő számolhat,
- a gyermek esetleges távolmaradását lehetőség szerint az adott nap reggelén 8 óráig jelzi,
- a személyi térítési díjat pontosan, határidőben befizeti.

5. A szolgáltatásért fizetendő személyi térítési díj megállapítására, fizetésére vonatkozó szabályok

Az ellátást igénybe vevő gyermek szülője/törvényes képviselője tudomásul veszi, hogy az ellátásért térítési díjat kell fizetni.

A kötelezett által fizetendő személyi térítési díj összegét a bölcsődevezető konkrét összegben állapítja meg. A személyi térítési díjat az 1 és 2 forintos címletű érmék bevonása következtében szükséges kerekítés szabályairól szóló 2008. évi III. törvény 2. §-ának megfelelő módon kerekítve kell meghatározni.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek; a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek; a három- vagy többgyermekes család gyermekének gondozása térítésmentes, ezekben az esetekben az étkezésért fizetendő személyi térítési díj a normatív kedvezmények figyelembevételével állapítható meg.

Az intézményi térítési díj összegét a fenntartó rendeletben szabályozza.

A megállapodás megkötésekor az **intézményi térítési díj összege:**

.....Ft/adag

A fenntartó által rendeletben szabályozottak szerint a gondozásért nem, csak a gyermekétkeztetésért kell személyi térítési díjat fizetni.

A személyi térítési díj összege évente két alkalommal vizsgálható felül és változtatható meg.

A kötelezett nem kötelezhető a felülvizsgálatot megelőző időszakra vonatkozóan az új térítési díj megfizetésére.

Ha a kötelezett a személyi térítési díj összegét vitatja, az intézmény vezetője erre vonatkozó értesítésének kézhezvételétől számított 8 napon belül a fenntartóhoz fordulhat.

Ha a térítési díj fizetésére kötelezett személyi térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az intézmény vezetője 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja a kötelezettet az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A díjhátralékról negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében.

A megállapodás megkötésekor a **személyi térítési díj összege:**

..... Ft/adag.

A személyi térítési díjat a tárgyhónap 10. napjáig kell az intézmény házipénztárába, vagy az intézmény elszámolási számlájára befizetni.

6. A személyes gondoskodást nyújtó ellátás megszűnése

Az ellátás megszűnik:

- a határozott idejű elhelyezés esetén a megjelölt időtartam – illetve a meghosszabbított időtartam – leteltével,
- a jogosultsági feltételek megszűnésével,
- a bölcsődei nevelési év végén (augusztus 31.), ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte,
- ha a gyermek a jogszabályban meghatározott életkort elérte,
- az intézmény jogutód nélküli megszűnése esetén.

Az ellátás megszüntetésének lehetséges módjai:

- szülő, törvényes képviselő kérelmére,
- szülő, törvényes képviselő részéről megvalósuló súlyos szabályszegés, házirend súlyos megsértése esetén,
- az ellátás feltételei, okai már nem állnak fenn.

Meg kell szüntetni annak a gyermeknek az ellátását, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését.

Az intézmény vezetője az ellátás megszüntetéséről, illetve az ellene tehető panaszról, valamint az esedékes, illetve hátralékos térítési díj befizetési kötelezettségéről írásban értesíti a szülőt/törvényes képviselőt.

7. Panaszok kezeléséről:

A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője, továbbá a gyermekek érdekeinek védelmét ellátó érdek-képviselési és szakmai szervek a házirendben foglaltak szerint panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy Érdek-képviselési Fórumánál az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése, külön jogszabály szerinti gyermekvédelmi nyilvántartásba való iratbetekintés megatagadása esetén. Az intézmény vezetője, illetve az Érdek-képviselési Fórum a panaszt kivizsgálja, és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdek-képviselési Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Panaszügye kivizsgálásában a gyermekjogi képviselő segítheti. A gyermekjogi képviselő neve, elérhetősége: Dr. Faragó György, +36/20/489-9627.

A Nyitnikék Bölcsőde vezetője és elérhetősége:

Telefon: e-mail:

Az intézményben működő Érdek-képviselési Fórum tagjai és elérhetőségük:

Érdek-képviselési Fórum elnöke:

Tagok:

Szülők részéről:

Intézmény részéről:

cím:.....Telefon:

e-mail:

Fenntartó részéről:

cím:.....Telefon:.....

8. Befejező rendelkezések

Az ellátást igénybe vevő a Házirendben foglaltakat megismerte, tudomásul vette, vállalta a betartását. Jelen Megállapodás a gyermek ellátásának megszűnésével automatikusan hatályát veszti.

Alulírottak kijelentik, hogy a jelen Megállapodásban feltüntetett valamennyi adat a valóságnak megfelel. Jelen Megállapodásszámozott oldalból áll, és 2, egymással szó szerint megegyező eredeti példányban készült. Alulírottak a jelen Megállapodást elolvasás után, mint akaratukkal mindenben megegyezőt jóváhagyólag írják alá.

Székesfehérvár,

bölcsődevezető

szülő/törvényes képviselő

HÁZIREND

A bölcsőde neve és címe: Nyitnikék Bölcsőde
8000 Székesfehérvár, József A. u. 34.
Telefonszáma: 22/312-537
e-mail címe: postmaster@specbolcsi.t-online.hu
A bölcsődevezető neve:
Megbízott helyettes neve:

1. A bölcsőde naponta 7 órától 17 óráig fogadja és látja el a gyermekeket. Kérjük, hogy 8.00 - 8.30 óra között ne zavarják a reggelizést, gyermekükkel előtte vagy utána érkezzenek.

A gyermekek hazaviteléről kérjük 17 óráig gondoskodjanak!

2. A bölcsődéből a gyermekeket csak a szülő, törvényes képviselő, vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éves kor alatti kiskorú a feladattal nem bízható meg.

3. Kérjük, hogy a fertőzések elkerülése érdekében otthonról ételt ne hozzanak!

4. A gyermekek védelme, a balesetek megelőzése érdekében ékszer /fülbevaló, nyaklánc, karlánc/ ne legyen a gyermekeken!

5. A bölcsődei öltöztetőben minden gyermeknek külön szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tárolják a szekrényben. A bölcsődében hagyott értéktárgyakért felelősséget vállalni nem tudunk.

6. A közösség érdekében lázas ($37,5^{\circ}\text{C}$ vagy ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek a bölcsődét nem látogathatja. A családban előforduló fertőző betegségekről a bölcsődét haladéktalanul értesíteni kell. Abban az esetben, ha a gyermek gyógyszert, vagy gyógyhatású készítményt kap arról a szülő írásban köteles tájékoztatni gyermeke kisgyermeknevelőjét.

7. Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, a törvényes képviselőt. Ehhez feltétlen szükséges a pontos elérhetőség megadása.

Kérjük, hogy ilyen esetben minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról.

8. Kérjük, hogy betegség vagy egyéb ok miatt hiányzó gyermekek távollétének okát 24 órán belül jelezzék a bölcsőde felé.

9. Betegség miatt hiányzó gyermeket, gyógyulása után csak (egészséges, közösségbe mehet) orvosi igazolással tudunk fogadni. A megtörtént kötelező védőoltásokról folyamatosan kérjük a tájékoztatást.

10. A bölcsőde területén és a bölcsőde udvarán a dohányzás szigorúan tilos!

11. A babakocsikat csak az erre kijelölt helyen kérjük tárolni.

12. A bölcsőde ünnepnapokon és a hivatalos munkaszüneti napokon zárva tart. A nyári és téli zárást, a szülők igényeihez igazodva az irányító szerv állapítja meg, melyről a szülőket tájékoztatjuk. A nyári és téli zárási idején igény szerint ügyeletes bölcsődét biztosítunk.

13. A család és a bölcsőde kapcsolatának erősítésére lehetőséget biztosítunk a szülővel történő fokozatos beszoktatáson túl a kisgyermeknevelő-szülő napi találkozásaira, információ cserére. Módot adunk a családoknak a bölcsőde élet betekintésére.

14. A szülő vagy törvényes képviselő a gyermek érdekeinek védelme, a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése, a gyermekekre vonatkozó – külön jogszabály szerint vezetett – adatlapjaiba való betekintés megtagadása esetén panaszjoggal élhet az intézmény vezetőjénél, vagy az Érdek-képviselési Fórum tagjainál. Az intézmény vezetője, illetve az Érdek-képviselési Fórum a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz

orvoslásának más lehetséges módjáról. A gyermek szülője vagy törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az Érdek-képviseleti Fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

15. Az Érdek-képviseleti Fórum tagjai az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy törvényes képviselői közül választott 4 fő (gyermekcsoportonként 1 fő), az intézmény dolgozói közül választott 2 fő (a bölcsődevezető, a bölcsődevezető-helyettesi megbízással rendelkező kisgyermeknevelő kivételével gondozási egységenként 1 fő), a fenntartó képviselője (1 fő). Az intézményben a bölcsődevezető biztosítja az Érdek-képviseleti Fórum üléseinek zavartalan lebonyolítását. Az Érdek-képviseleti Fórum negyedévenként ülésezik, illetve szükség szerinti összehívásáról az elnök gondoskodik.

Az Érdek-képviseleti Fórum megvizsgálja a panaszokat, dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben, intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az Érdek-képviseleti Fórum véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény működésével kapcsolatban. A végzett munkáról a szülői értekezleteken, szülőcsoport-beszélgetéseken számol be a szülőknek, törvényes képviselőknak az Érdek-képviseleti Fórum elnöke.

Az Érdek-képviseleti Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely tartalmazza az eljáró szerv megnevezését, készítésének helyét és idejét, az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, a jelenlévők és a jegyzőkönyvvezető aláírását. A jegyzőkönyv egy-egy példányát az érintettnek, a tagoknak és a bölcsődevezetőnek meg kell küldeni, aki gondoskodik annak megőrzéséről.

16. Kérjük, hogy a térítési díjakat az intézmény által előre jelzett napon pontosan fizessék be. Ha a térítési díj fizetésére kötelezett személyi térítési díj fizetési kötelezettségének nem tesz eleget, az intézmény vezetője 15 napos határidő megjelölésével írásban felhívja a kötelezettet az elmaradt térítési díj befizetésére. Ha a határidő eredménytelenül telt el, a kötelezett nevét, lakcímét és a fennálló díjhátralékot nyilvántartásba veszi. A díjhátralékról negyedévenként tájékoztatja a fenntartót a térítési díjhátralék behajtása vagy a behajthatatlan hátralék törlése érdekében. Fizetési és egyéb problémáik megoldásához keressék fel az intézmény vezetőjét, aki felvilágosítással és segítőkészséggel áll az Önök rendelkezésére.

Köszönjük, hogy a házirend betartásával segítik munkánkat.

Székesfehérvár, 2013.

Érdek-képviseleti Fórum elnöke

bölcsődevezető

**Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó
intézményekben működő Érdek-képviselési Fórumok
megalakításának és tevékenységének szabályai**

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) alapján az önkormányzat által fenntartott személyes gondoskodást nyújtó intézményekben Érdek-képviselési Fórumot kell alakítani.

I.

Az Érdek-képviselési Fórum működési területe:

Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata
Nyitnikék Bölcsőde

Intézmény székhelye: 8000 Székesfehérvár, József A. u. 34.

II.

Az Érdek-képviselési Fórum tevékenységének célja:

Az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekeinek védelme.

III.

Az Érdek-képviselési Fórum tagjai:

- 1./ Az ellátásban részesülő gyermekek szülei, illetve törvényes képviselői (gyermekcsoportonként 1 fő, összesen 4 fő)
- 2./ Az intézmény dolgozóinak képviselője (a bölcsődevezető, a bölcsődevezető-helyettesi megbízással rendelkező kisgyermeknevelő kivételével, gondozási egységenként 1 fő, összesen 2 fő)
- 3./ Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzatának képviselője (1fő)

Az Érdek-képviselési Fórum tagjainak létszámát a Gyvt. 35. § (3) bekezdésében foglaltak szerint kell meghatározni.

A tagok megválasztásának szabályai:

Az ellátásban részesülő gyermekek szülei, illetve törvényes képviselői maguk közül választják, a jelenlévők többségének szavazata alapján.

Az intézmény dolgozóinak képviselőit a dolgozók maguk közül választják a jelenlévők többségének szavazata alapján.

Az Érdek-képviselési Fórum tagjainak megválasztására az ellátottak szüleinek, illetve törvényes képviselőinek és az intézmény dolgozóinak többsége /legalább 50% +1-fő/ jelenlétében kerülhet sor.

Az intézményt fenntartó képviselőjét Székesfehérvár Megyei Jogú Város Önkormányzata választja.

Az Érdek-képviselési Fórum tagjai a Fórum első ülésén maguk közül választják meg a Fórum elnökét, aki ezt az alkalmat követően a Fórum üléseit összehívja és vezeti.

Az Érdek-képviselési Fórum képviselői tagsága

- visszavonással,
- lemondással,
- az intézményi jogviszony megszűnésével,
- dolgozó esetén a munkaviszony megszűnésével,
- a képviselő tag halálával

megszűnik, a megüresedett helyre, az új tag megválasztására a tagválasztásra vonatkozó szabályok irányadóak.

IV.

Az Érdek-képviselési Fórum feladat- és hatásköre:

1./ Az Érdek-képviselési Fórum a feladatát

- a) a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,
- b) az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében, valamint
- c) a gyermekekre vonatkozó – külön jogszabály szerint vezetett gyermekvédelmi nyilvántartás – adatlapjaiba, valamint az intézménynél keletkezett, illetve részére megküldött, a gyermekkel kapcsolatos iratba való betekintés megtagadása esetén végzi.

2./ Hatáskörében eljárva

- a) megvizsgálja a hozzá benyújtott panaszokat és dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben,
- b) intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél,
- c) egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál,
- d) véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működtetéséről, az ebből származó bevételek felhasználásáról,
- e) intézkedéseinek figyelembe veszi a mindenkor érvényben lévő jogszabályokban rögzített feladat- és hatásköröket.

V.

Az Érdek-képviselési Fórum működése:

Az intézményben az intézményvezető biztosítja az Érdek-képviselési Fórum üléseinek zavartalan lebonyolítását.

Az Érdek-képviselési Fórum negyedévenként ülészik, illetve szükség szerinti összehívásáról az elnök gondoskodik.

Az Érdek-képviselési Fórum határozatképes akkor, ha a tagok 2/3-a jelen van. A Fórum döntéseit a tagok többségének egyetértésével, egyszerű szótöbbséggel hozza meg. Azonos szavazat esetén az elnök dönt.

Az Érdek-képviselési Fórum megvizsgálja a panaszokat, dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben, intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, a gyermekjogi képviselőnél, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél. Az Érdek-képviselési Fórum véleményt nyilváníthat a gyermeket érintő ügyekben, javaslatot tehet az intézmény működésével kapcsolatban.

A végzett munkáról a szülői értekezleteken, szülőcsoport-beszélgetéseken számol be a szülőknek, törvényes képviselőknek az Érdek-képviselési Fórum elnöke.

Az Érdek-képviselési Fórum üléseiről jegyzőkönyvet kell készíteni, mely tartalmazza az eljáró szerv megnevezését, készítésének helyét és idejét, az ügyre vonatkozó lényeges nyilatkozatokat és megállapításokat, a jelenlévők és a jegyzőkönyvvezető aláírását. A jegyzőkönyv egy-egy példányát a tagoknak és a bölcsődevezetőnek meg kell küldeni, aki gondoskodik annak megőrzéséről.

Az Érdek-képviselési Fórum működésének részletes szabályait az intézmény Házi rendjében rögzíteni kell.

